

Hoover izvoljen bodočim predsednikom Združenih držav.

REPUBLIKANSKI KANDIDAT ZMAGAL Z OGROMNO VEČINO. — DOBIL JE NAD 400 ELEKTORALNIH GLASOV IZMED 531. — DRŽAVE, KI SO IMELE PRED VOLITVAMI IZGLED ZA DEMOKRATE SO ŠLI Z VEČINO V REPUBLIKANSKI TABOR.

Chicago, Ill. — Po poročilih, ki sicer niso še čisto popolna je republikanski kandidat Herbert Hoover zmagal z ogromno večino pri letošnjih predsedniških volitvah. Take zmage širom Združenih držav dosedaj še ni imela zaznamovati republikanska stranka.

Javnost je pričakovala pri letošnjih volitvah zelo tesnega in enakega boja. Zakaj oba kandidata, tako demokrati, kakor republikanski sta bila med narodom na videz zelo enako popularna. Čitatelji se bodo gotovo še spominjali, ko smo pisali pred časom, da bo letos računati pri volitvah čisto z drugim položajem in razmerami, kakor druga leta. Že tedaj smo povedali, da ako je volilec več disciplina strank, kakor razna druga vprašanja, tedaj bo bodoči predsednik sigurno republikanec Herbert Hoover. Ako pa bi bila volilec več načela raznih političnih vprašanj, tedaj bi imel izgled na zmago demokratiški kandidat gov. Alfred E. Smith. Izid volitev je v tem oziru jasno pokazal, da je pri republikancih strankina disciplina mogočno vkoreninjena in da pri njih velja rek: "Right or wrong, we are with the party".

Zgodovina republikanske stranke je doslej še jasno kazala pri vsakih volitvah, da republikanska stranka tvori, kadar je združena v enotni fronti najmanj tri petine in demokratska k večjem le dve petini volilcev. Zato so demokrati imeli srečo v preteklosti le samo v izrednih slučajih, kadar je zavladal v republikanski stranki razkol, kakor ob času Roosevelta, itd. Toda letos je bilo računati z drugim položajem. Vprašanje prohibicije je stopilo pri letošnjih volitvah v ospredje. Prišla so še druga važna vprašanja, radi katerih je bilo smatrati, da jim bo narod obrnil pozornost in radi njih tudi drugače glasoval. Toda volitve so pokazale temu ravno nasprotno. To kar je oznanjeval gov. Smith v svoji kampanji je narod obsodil in zavrgel. Volitve so pokazale, da ameriški narod je zadovoljen in želi še naprej te vrste prohibicije, kakor jo ima. Gov. Smith je siveval, da se izboljša tudi priseljeniško postavo, tudi to je ameriški narod obsodil in druge njegove načrte.

Newyorški "World", ki je priobčil že na večer volitev uvodni članek in v njem naznačil, da je najbrže izvoljen Hoover bodočim predsednikom Zd. držav, je dejal: "Gov. Smith sicer ni zmagal. A kljub temu ostane in je najbolj popularen mož med nami. Načela, katere zastopa, navadno prevladujejo in bodo zmagala. Smith je pogumen, plemenit in velik mož. Njegovo kampanjo je vodil pošteno in pogumno."

V državi Illinois je zmagala na celi črti v večini republikanska lista. Za v kongresno zbornico so pridobili republikanci 20 novih republikanskih kongresnikov

VESTI IZ ROMUNIJE.

Vladarstvo v Romuniji želi nove politične zveze v svoji državi. — Minister Vintalia Bratiano je bil prisiljen odstopiti.

Bukarest, Romunija. — V Romuniji se že dolgo časa pleče državna politika, ko se stranke poganjajo za prvenstvo. Triumfalna kmečka stranka, je dosegla svoj uspeh in minister Vintalia Bratiano je bil primoran odstopiti.

Ker je pa Romunija zelo odvisna od vpliva tujega kapitala in posojila, se vlada boji, da ne bi mogla dobiti zadostnega posojila, vsled nesložnosti medsebojnih strank, katere ena drugo izpodrivajo. To pa je dalo Romuniji povod, da je prišla do skrajnega zaključka, da je nujno potrebna zadeva, ustanoviti eno celotno zvezo vseh strank in s tem pospešiti državno ekonomsko politiko.

Nemški bankirji so poslali romunski vladi brzojav, da bodo mogli dati posojilo Romuniji le potem, ako bodo na krmilu vlade pravi možje, poštenjaki, da pa v Julijana Maniuja, voditelja kmečke stranke nimajo veliko zaupanja.

Vlada pričakuje, da se vrne iz Londona romunski minister za zunanje zadeve. Do tega časa se pa ne pričakuje, da bi se zadeve uredile.

ZAPRTI STAVKARJI SE BODO PRITOŽILI NA VIŠJO SODNIJO.

Kenosha, Wis. — Kakor je že znano, so zaprti 26 stavkarjev v Kenoshi, ker niso mogli plačati vsak po \$100.00 globe, tekstilni tovarni, ko so bili obdolženi, da so povzročili škodo za časa stavke. Zdaj so se pa zaprti delavci pritožili na višjo sodnijo v Washingtonu.

Chicago, Ill. — Policaja Paul Hanson in Charles Holmes iz Evanstona, sta se podala na jezero vozit z malim čolnom. Ker je nastopila gosta megla, sta izgubila svojo smer. Ko sta tavala že 6 ur po širokem jezeru, jih je končno našla straža, ki čuva obrežje.

V senatu 7 novih republikanskih senatorjev. S tem bo imela republikanska administracija absolutno večino v obeh zbornicah.

Vseh elektoralnih glasov v Združenih državah je 531. Izmed teh poročajo, da je dobil republikanski kandidat Herbert Hoover 424. glasov.

Ob 12:45 A. M. v sredo je naslovil newyorški guverner Al Smith sledečo brzojavko na izvoljenega kandidata Herbert Hooverja: "Hon. Herbert Hoover, Palo Alto, Cal.: — Pristrčno čestitam na Vaši zmagi in izražam najboljše želje Vašemu zdravju in sreči in želim uspeha Vaši administraciji. Alfred E. Smith."

Podrobnejša poročila o volitvah še pridejo.



Slika predstavlja novoizvoljenega predsednika Združenih držav Herbert Hooverja, ki je kandidiral na republikanski listi in pobedel z ogromno večino pri predsedniških volitvah.

POLITIČNE ZADEVE V FRANCJI.

Francoska radikalna stranka bo prekinila zvezo z Poincarjem. — Seja v kongresni zbornici zaključena z resolucijo.

Pariz, Francija. — Politične situacije v Franciji postajajo vedno bolj napete. Kongresna zbornica radikalno-socialne stranke je z sedanjim zasedanjem povzročila veliko iznenadenje Poincarju in njegovim pristajšem. To je učinilo na narodni zvezini kabineta tako, kakor bi bila vržena bomba med nje iz višine.

Dne 5. novembra zvečer, so poslanci radikalne zbornice zborovali pozno v noč. Okrog polnoči se je seja zaključila z popolno resolucijo in uspehom, katerega se skoro ni pričakovalo. Odobrilo se je resolucijo, da radikalno-socialna stranka se nikakor ne more strinjati s programom, narodno-zveznega kabineta in z Poincarjem. Slednji dan, ko so sejo nadaljevali in so se vršile volitve, je bil med vsemi poslanci samo eden, ki je nasprotoval večini.

Poslanci na kongresu so povdarjali nujno potrebo novih reformacij v francoski vladi in se izrazili, da blagostanje cele francoske republike je odvisno od nove vlade, katere se šele mora sestaviti.

USMILJENI ROPAR.

Cincinnati, O. — Te dni so nenadoma vstopili trije roparji v banko "Erie Avenue bank" in izražam najboljše želje Vašemu zdravju in sreči in želim uspeha Vaši administraciji. Alfred E. Smith."

SPOMENIK PAPEŽU BENEDICTU XV.

Na Vatikanu so postavili nov krasni spomenik, v spomin papežu Benedictu XV. — Odkritje se vrši tekom tega meseca.

Rim, Italija. — Na Vatikanu stoji že mnogo spomenikov na čast papežem, kateri imajo največje zasluge za vladanje katoliške cerkve. Nekateri izmed njih so veliko pretrpeli vsled preganjanja. Drugi so zopet dosegli velike uspehe, za razširjenje katoliške vere. Seveda, vsak izmed njih pa je imel svoje posebne zasluge, bodisi v enem ali drugem oziru.

Med drugimi, je ostal v trajnem spominu tudi papež Benedict XV., kateri je umrl leta 1922. Njemu na čast, so zdaj postavili na Vatikanu krasni spomenik, katerega bodo odkrili tekom tega meseca (novembra), in bo posvečen od papeža Pija XI., z velikimi slavnostnimi obredi. Slavnosti se bodo udeležili mnogi cerkveni dostojanstveniki, iz raznih delov sveta.

Na Vatikanu je zdaj pokopanih že 142 papežev — poveljarjev katoliške cerkve. Papež Benedict XV., je bil torej 142ti, sedanjí papež Pij XI., pa je 143ti poglavar katoliške cerkve.

"Moram vzdigniti par dolarjev, da bom imela za bolnega otročka." Neki ropar, ki je imel poln žep uropanih srebrnjakov, pa seže v žep in da ženi 3 srebrne dolarje, rekoč: "Hope he gets well" (otroček bo že ozdravil).

KRIZEM SVETA.

Los Angeles, Cal. — John A. Wood, star 45 let, igralec za "kino gledališče", je bil te dni obsojen v dosmrtno ječo, ko je bil spoznan krivim, da je umoril svojo ženo. Umor je izvršil dne 31. avgusta t. l.

Rockford, Ill. — Ko je "Roma klub" imel veselico v neki dvorani, je bil James Marinelli, star 30 let, poklican k vratom, nakar ga je njegov bratranec, John Marinelli, ustrelil do smrti. Morilca so takoj prijeli. Umorjeni je bil v sorodu z Anno Domino, staro 19 let, ki je bila nedavno odpeljana, toda se je hitro rešila. Sluti se, da je umor v zvezi z odpeljano deklico.

Sheboygan, Wis. — Dva miliji od sheboyganskega zrakoplovne polja, se je ponesrečil neki aroplan in pri tem se je ubil pilot, Al Ferko, iz Milwaukee. Ko se je aroplan nahajal v višini 200 čevljev, ga je zasačil vrtnec vetra, kar je povzročilo, da je tresčil na zemljo.

Chicago, Ill. — Te dni je v Chicagu "Milwaukee, St. Paul Pacific" progi, brzovlak zadel na neki mlekarški truk. Voznik, John Martino, star 33 let, je bil ubit, njegov spremljevalec, James Josh, pa močno poškodovan.

Sedalia, Mo. — Zadnji dan pred volitvami, je bil v Sedaliji napaden neki zamorščak pastor, le zato, ker je podpiral demokratsko stranko v prid Smithovi kampanji. To je pa ostale zamorce tako razburilo, da so nobrali iz oken vse Smithove slike, katere so imeli skoro po vseh hišah.

ANGLEŠKA LADJA "LONDON", TRČILA V DRUGO LADJO.

London, Anglija. — Vsled viharja in temne noči, je nedavno angleška ladja "London" zadela v drugo ladjo "Runic". Obe ladji ste pri tem zadobile manjše poškodbe. Poškodbe niso bile močne, obe ladji ste lahko nadaljevale svojo pot.

RAC NE SMEJO STRELJATI.

Chicago, Ill. — Te dni se je podalo sedem lovcev nad race, no jezeru ob Lincoln parku. Imeli so prav dobro srečo. Ustrelili so 11 rac. Ko so se na vračali v svojih čolnih, jim sreča ni bila mila. Zasačili so jih policaji in jim zaplenili vse: tri čolne, puške in 11 ustreljenih rac. Poleg tega so pa še na sodniji morali plačati vsak po \$2.00 kazni, ker so streljali, ko za lov ni bilo dovoljeno.

ALI SE LINDBERG ŽENI?

Mexico City, Mehika. — Nedavno so mehiški časopisi prinesli vest, da se bo Lindberg poročil z Miss Anne Morrow, ki je hči od D. W. Morrow-a, ameriškega poslanika za Mehiko. Ta novica se je pa izkazala za neresnično; niti Lindberg, niti Miss Morrow ali njen oče niso o tem vedeli, dokler jih ni novica od drugih strani presenetila. — Lindberg ima pač veliko prijateljev in ti so ga ženili.

SIRITE AMER. SLOVENCE!

Iz Jugoslavije.

NESREČA VSLED NEEKSPLODIRANE GRANATE. — GO-SPODARSKA POSLOPJA V ŠMARTNEM OB SAVI U- NIČIL OGENJ. — JUGO SLOVAN IZ AMERIKE IZGI- NIL. — DRUGE RAZNE VESTI IZ DOMOVINE.

Nesrečna eksplozija granate.

Osišek, 19. okt. — Pred petimi dnevi so se vršili v okolici Almaša manevri osiješke garnizije. Vojaške oblasti so opozorile prebivalstvo na možnost, da pri ostrem streljanju nekateri izstrelki ne bodo eksplodirali in ga je zato pozvalo, naj sporoče občinam ali pa vojaškemu poveljstvu, če se bo našel kje cel izstrelak. Pred nekaj dnevi so pastirji zažgali na paši ogenj nad granato, ki ni eksplodirala, vendar pa se ni ničesar pripetilo. Danes je Stj. Podgajac z ženo in 14letnim sinom Ivanom nabiral na almaškem polju koruzo, pri čemer je našel granato, ki jo je položil na svoj voz, ne da bi vedel, da se ni eksplodirala. Ko so se vozili domov, je vrgel granato na cesto. Nastala je strašna eksplozija. Sin Ivan je bil na mestu mrtev, oče pa je bil nevarno ranjen. Razen tega je ubilo tudi 36letnega Mija Bereša, ki se je vozil za njimi v svojem vozu iz vinograda. Pol ure kasneje je umrl tudi Podgajac. Pri eksploziji je ubilo tudi enega konja, dva pa težko ranilo.

Požar ob Šmartnem ob Savi.

V vasi Šmartno ob Savi je izbruhnil v noč od torka na sredo 16. okt. velik požar. Zgorela so gospodarska poslopja — svisli, pod in svinjak — posetnika Mihe Dolinca. Sosedje so pravočasno požar opazili in ga omejili, da se ni razširil še na sosednjo hišo in vso vas ter razšili prešiče. Zgorel je tudi voz slame. Dolinca ima 40,000 Din škoda, ki je deloma krita z zavarovalnino.

V postelji zgorel.

Strašne smrti je umrl v torek, 16. okt. ponoči notarski namestnik Bogdan Simčev v Kapusini pri Subotici. Vrnil se je pozno ponoči domov z neke gostije. Preden se je vlegel, si je prižgal cigareto in pod vplivom alkohola zaspal z gorečo cigareto v ustih. Cigareta mu je medtem padla iz ust in vnela se je posteljnina. Ko se je Simčev prebudil, ni imel več moči, da bi se rešil, temveč je pričel samo klicati na pomoč, toda skozi zaprta vrata ga nihče niso slišali. Ko so zjutraj domačini opazili dim iz Simčeve sobe, so vdrli notri in nudil se jim je strahovit prizor. Nekateri predmeti so se goreli, na postelji pa je ležalo zgoreleno truplo Simčevega. Ko so se ga dotaknili, je takoj razpadlo. Tragična nesreča je v vsem okraju vzbudila najgloblje sočutje.

Streha se je udrila nad družino.

V Starem Bečeju se je v torek, 16. okt., udrila v hiši kmet Franja Tuskega streha in pokopala pod seboj vso družino. Sosedje je opozoril ropot, s katerim se je streha zrušila, ter so prihiti takoj na pomoč in pričeli odkopavati zasute. Posrečilo se jim je res izvleči iz-

pod razvalin Tuskega, njegovo ženo in malo štiriletno hčerko. Otrok pa je bil že mrtev. Tuski je dobil težke poškodbe, dočim je žena na čudežen način ostala nepoškodovana.

Letalska nesreča v Bosni.

V torek, 16. okt., pozno zvečer so pripeljali v Sarajevo letalo tipa Potez XV, ki se je v ponedeljek ponesrečilo pri Jajcu. To letalo je letelo v Banjaluko, toda zaradi defekta na motorju se je moralo spustiti pri Jajcu na tla. Letalo se je prevrnilo in zelo poškodovano. Lažje sta bila ranjena pilot Zaharija Ilić in podporočnik Birakić. Vrnila sta se v Sarajevo, kjer sta bila oddana v vojaško bolnico.

Jugoslovan iz Amerike izginil na Dunaju.

Že meseca julija je prišel na Dunaj Franjo Jokić, ameriški izseljenec iz Slatine v Slavoniji, ki se je po devetletnem bivanju v Ameriki hotel vrniti v domovino. Svojo prtljago je pustil v železniški garderobi na Dunaju, ni pa prišel več ponjo. To je postalo oblastem sumljivo in so odprle njegov kovček ter našle njegove listine, čekovni zvezek, fotografije in pisma iz Slatine in Djakovca. Kam je Jokić izginil, je zavito še v skrivnost in je zelo verjetno, da je postal žrtev kakega zločina.

Iz nezgodne kronike v Mariboru.

Na Koroski cesti se je onesvestila natakarka A. K. Pripeljali so jo v sanatorij. — Prevzitar Feliks Grabnik iz Sp. Volčine je padel z voza ter si pri padcu zlomil desno roko. — 56letni Ivan Vollmayer, posestnik v Selnici ob Dravi, je pri zbiranju jabolk padel z drevesa in si pri padcu zlomil levo nogo pod kolenom. — V Rusah se je pri stroju ponesrečil 40letni delovodja Josip Mlakar. Stroj mu je poškodoval prste desne roke. — Na mariborskem glavnem kolodvoru je padlo 300 kg težko železno kolo železničarju - skladiščniku Francu Lorberju na levo nogo ter mu jo strlo. — Na Pragerskem je 51letni progovni delavec Pavel Širec padel na tiru in si zlomil levo nogo. Vsi trije ponesrečenci so bili oddani v mariborsko bolnico.

Že mesec dni ga ni od nikoder.

Pred dobrim mesecem že je izginil od doma Ivan Zorec, 14letni deček iz Orožnovce ul. v Ljubljani. Do sedaj se še ni vrnil ter so tudi vsa poizvedovanja od strani starišev ostala neuspešna.

Tatvina v župnišču.

V nedeljo, 14. okt., je bilo v župnišču pri Sv. Vidu nad Cerknico med službo božjo ob 10. iz župnikovega stanovanja ukradenih župniku okrog 5000 dinarjev, in 2000 Din farnega denarja.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list
v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj,
po nedeljkah in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Telefon: CANAL 0098

Naročnina:

Za celo leto \$5.00

Za pol leta 2.50

Za Chicago, Kanada in Evropo:

Za celo leto \$6.00

Za pol leta 3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači,

do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker

tudi veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Šole v sovjetski Rusiji.

V.

Bistvena razlika sovjetske šole potemtakem ne obstaja v tem, da bi nadomestila pasivno s kako delavno, aktivno vzgojo; vzgajati in razviti mora edino le strogo razredno zavest. Vse delovanje šole meri na to, da se spravi in "ubije", kakor se o poučevanju pogostoma govori, "v glave učencev in dijakov sovjetskih šol marksistična dogma o borbi zoper kapital. Ta ideja se mora po besedah nekega učitelja iz Moskve "ukoreniniti v možganih vsakega učenca in dijaka".

Kakšne predmete obsegajo ruske sovjetske šole? Glasom načrta, ki ga je izdal I. 1925 komitej za javni pok, so predmeti poučevanja razdeljeni v tri skupine. V sredini je: Delo. Na desni oziroma levi sta: Narava in Družba. Jeziki, fizika, matematika, zgodovina ... niso več posebni predmeti; ta razvrstitev je popolnoma opuščena. Ostajajo le trije glavni "kompleksi", kakor se odredba izraža, in so dosedanje razdelitve le oddelki glavnih treh kompleksov. Kaj obsega malo čudni izraz "kompleks"? Uradno so besedo označili kot "konkretno zbirko realnih pojavov, ki so osredotočeni okoli enega predmeta, ene osrednje ideje". Neke gotove spretnosti v označbah se novim "ukazom" ne more odreči.

Ako natančneje pregledamo vsebino in obseg teh kompleksov, naletimo pri kompleksu "Delo" na pododdelek "agrikulturno izkoriščanje". V ta oddelek spada: popis poljedelskih obsegov v Rusiji; zboljšanje zemlje; živinoreja. Dalje: poljedelstvo v Evropi in Ameriki itd. Kompleks "Narava" obsega n. pr. fizika in kemija, geologija Rusije, meteorologija, rastlinsko, živalsko življenje. Končno naj bi se dijak ali učenec, ki je šele v 12. ali 13. letu, seznanil še s tretjim kompleksom "Družba ali socialno življenje". Ta obsega med drugim: Poselstniki in obdelovalci zemlje v Rusiji, robstvo, združevanje kmetov in tovarniških delavcev; zmaga; zdravi gospodarski zakoni; borba za zemljo v zapadni Evropi; kmetijska vojska; velika francoska revolucija ... Pozneje naj bi se dijak še seznanil s kaotično zakonodajo pod kapitalističnim režimom, z umnim razvitkom dežele pod žezlom komunizma, z zgodovino dela, znanstvenim organiziranjem dela ... Ker pa dejansko v Rusiji ni vse, kakor se poučuje, naj bi se sedanja sovjetska administracija smatrala le za — prehod!

Marsikatera na zunaj zelo lepa teorija se pri dejanskih razmerah ni obnesla. Kaka ideja je morda na sebi umestna, a ni za praktično življenje. To dejstvo se je prikazalo in se še javlja pri poizkušnji udeležiti nove komunistične ideje in teorije v ruskih šolah. Kakor v političnem, tako tudi v šolskem vprašanju elementi, ki so zdaj v Rusiji na krmilu in so se ohranili na vodstvu ogromnega ruskega naroda, niso še prešli dalje, kakor do nekakih poizkusov, in se o kakih resničnih uspehih ne more govoriti.

Na prvi hip se zdi, da je vzgojni sistem nekaj novega, pristno boljševskega. V resnici ni ničesar novega, dasi je ves sistem ogrnjen s plaščem marksističnih nauk. Razpredelba študij v sistem, kakršnega zahteva nujno vsakdanje življenje, je bila že davno znana in vpeljana, preden je nastopil marksistični boljševizem. Sistem je poznala nekomunistična Evropa, še bolj praktična Amerika. Celo ves mehanični obseg nove razpredelbe je izposojen pri vzgojiteljih na Belgijskem in Holandskem. Razlika je edino le v tem, da je v sovjetskih šolah pojem "dela" vzet v najširšem pomenu, ne v ozjem kot osebno delo dijakovo. Tudi s tem boljševizem ni ustvaril prav ničesar

novega, dasi se rad s tem ponaša in na to "pridobitev" obeša svojo propagando.

Caristična Rusija je zelo zanemarjala ljudsko izobrazbo in šole. Ako se je novi režim vrgel z vso vmeno na to polje, je tako stremeljenje vredno vsakega pripoznanja. Da bi bil pri tem zadet tudi pravo smer! Tu se je zmotil. Drugače tudi ni mogoče, ko je zmotna vsa teorija marksističnega sistema. — Uspehi, bolj pravilno, občutno pomanjkanje pričakovanih uspehov, to jasno dokazuje. Kakšni so uspehi novega sistema v ruskih sovjetskih šolah? Ker so sedanji ruski mogotcem sorodni krogi zelo občutljivi, če kdo kritizira sedanje ruske razmere, naj sledi kritika o uspehih ruskega šolskega sistema, kakršno so zapisali pospešitelji in zagovorniki tega sistema sami. Uradni pojav glede šol komisariata za javni pouk iz leta 1926, stran 67, se glasi: "Obžalovanja vredno je, da je pouk naših šol tako pomanjkljiv. To velja tako za osnovni pouk (for the three R's), kakor tudi za bolj splošni pouk; in pomanjkanje se opazi pri vseh šolah. Delavski krogi se občutljivo zavedajo, da so slabo poučeni dijaki, ki pridejo iz šol, največja zapreka prenovljenja države. Nujno se zahteva izprememba režima. Izpiti na tehničnih zavodih in na drugih višjih šolah izpričujejo, da ni znanja o matematiki, fiziki in drugih predmetih. Splošno znano je zelo pomanjkljivo znanje jezika, o tem ni treba prav nobenih opomb." Pristavimo lahko tudi mi: K uradni kritiki in obsodbi šolskega sistema ni treba prav nobenih nadaljnjih opomb.

SREBRNI JUBILEJ ODLIČNE
SLOV. DRUŽINE V CLEVELANDU.

Cleveland, O.

Dne 3. novembra sta praznovala na zelo živahen način v ogromni veseli družbi svojih ožjih sorodnikov in številnih prijateljev od blizu in daleč svoj srebrni jubilej, 25letnico zakonskega življenja: Mr. Anton in Ivana Milavec, oba doma iz rodovine Dolenjske doline od Lašče in Poljan. Mr. A. Milavec je doma iz Dvorske vasi fara Lašče, Mrs. Ivana Milavec pa iz Vel. Poljane. Pri tem pa sta še oba zdrava in čila, prava Dolenjca!

Slavnostno praznovanje sta omenjena priredila v Knavsovi dvorani v soboto večer, kamor je prihitelo številno njenih prijateljev in sorodnikov v tolikem številu, da so bili vsi prostori veliko premali.

Najbolj so bile zastopane fare Lašče, Vel. Poljane, Sv. Gregor, Ribnica in Sodražica, bili so pa tudi še Bločanje, pa tudi Notranjci, kot Gorenjci.

In ker sta slavnostna preskrbela, da je bilo vsega v obilici za obedovanje, kakor tudi za dobro kapljico, je radi tega postala družba do vrhunca vesela. Godci, katerih je bilo nekoliko deset skupaj, vsaki z drugimi instrumenti, so se kosali, kateri jih bo znal bolje zavrteti; nagajalo je le to, da so bili prostori premali. — V družbi se je plesalo in pelo, pa tudi vrtele, vse je bilo živahno, veselo, prav kakor na originalni svatbi.

Mr. in Mrs. Milavec ne spadata med zelo premožne družine, imajo svojo trgovsko hišo (posestvo) v sredi naselbine, 6311 St. Clair Ave., kjer žive med stoterimi prijatelji v zadovoljnosti in srečni. Dokaz temu je to: Pred kratkim se je odzvalo do 30 prijateljic Mrs. Milavec in ji kupilo krasno "par-

lor" opravo za v sobo, ne da je Milavec za to kaj vedela. Pri tem so pa nanosili mnogi prijatelji darov vseh vrst v znamenje prijateljstva. — Mr. in Mrs. Milavec sta bila radi tega silno iznenadena in sta sklenila prirediti ta spominski večer. Na ta način je dobilo številno ljudi priliko se udeležiti tega slavljenja in se veseliti s srečnim parom ves ta večer. Skromna in poštvena družina je žrtvovala veliko za svoje prijatelje. Prijatelji so se pa tudi odzvali obilno in tako je prav.

Večje sorodne družine, kakor je baš Milavčeva, je tež dobiti. Okrog par so osebe, da v ta sorodni obroč, in kadar se skupaj snidejo s svojimi prijatelji, je treba velike dranje, da jih more sprejeti pod streho.

Tako bo ostal ta spominski srebrni jubilej marsikateremu v dolgotrajni spomin. Osebi pa bota pomnila Mr. in Mrs. Milavec to vse svoje žive dni. Zeleč jima še enkrat: Bog naj jih živi in ohrani! Naj bi dočakala še nadaljnjih 25 let in tako obhajala tudi zlato poroko!

KAKO SO SE IMELI NA VIN-
SKI TRGATVI V WIL-
LARDU?

Willard, Wis.

Vinska trgatve, katero smo priredili v nedeljo v društveni dvorani, je izpadla nad vse nepričakovano povoljno. Društvena dvorana bila je nabito polna občinstva. Vse je bilo veselo in zadovoljno. Vsak si je želel še večkrat kakih enakih prireditve. Župana je nam predstavljaj naš in nam vsem priljubljeni Mr. Ludvik Perušek, kateri se je pokazal kot pravega gospodarja čez njegov vinar. Županja pa je bila Mrs. Rakovec, in kako pozornost je nase obrnila, ko je nastopila v pravi starokrajski noši. Seve-

da, bila je nekoliko sitna, ako je videla, da nič ne opravi pri županu in ne pri viničarjih, češ nočeš, morala se je vdati. Dekla županove pa je bila Mrs. Artach. O, ko bi jo videli, kako je oblastno z "jerbasom" na glavi prinesla južno viničarjem v vinograd, češ, jaz sem županova dekla. A takoj, ko je videla vesele obraze viničarjev in viničark, takoj je bila tudi ona med veselo družbo. Kako smo poslušali, ko je župan — sodnik — čital zakone in paragrafele o kazni, kateri so zadeli tatove, če so se drznili kraški grozdi. Viničarji in viničarke, sami "fejst" fantje in brhka dekleta, bili so pravi pomagači županu napram tatovom. Nočna čuvaja Mr. John Brezič in John Horvat vzbudila sta mnogo smeha. Tudi "žandarja" Louns Arh in John Rovtar, "Happy", sta bila pravi strah tatovom. Tatov je bilo toliko, da je bilo vse grozdiče in drugo pokradeno. Ni čuda, da je bilo, kakor se mi poroča, nad \$200.00 čistega dohodka. Po trgatvi pa je bila prosta zabava in ples. Vse se je sukalo, staro in mlado. Tudi župan in županja nista zaostala. Želja nas vseh je, naj bi se v kratkem kaj enakega priredilo, in kakor sem čul Mr. Peruška, da si upa z willardskimi fanti in dekleti prirediti tudi kako daljšo igro. Fantje in dekleta le pogumno tako naprej! To sem na kratko opisal kot opazovalec.

Pozabil sem se omeniti Mr. J. Pekolja. Tudi on se je pokazal, da se ne boji vsakega. Predrznil se je, da je ukradel celo samega župana. Seveda ga je zato zadela težka globa \$14. Se enkrat rečem, vse je bilo prav mojestersko in v splošno zadovoljnost izpeljano. Bo že še kateri morda o tem poročal.

Opazovalec.

ZAKAJ SE JE PRELOŽILO
BIRMO V MILWAUKEE?

Milwaukee, Wis.

Poročam, da se je sv. birma, ki bi se imela vršiti dne 4. nov. v naši slovenski cerkvi sv. Janeza, preložila za nedoloten čas. To zato, ker je naš mil. g. nadškof Messner zbolel. Birma se bo vršila enkrat pozneje, kar bo že naznanjeno.

To naj vzamejo na znanje vsi oni, ki so govorili radi preložitve to in ono, češ, da radi župnika se je birma preložila, kar pa ni res, pač pa je tako, kakor sem gori omenil.

Poročevalec.

ZAHVALA ZA POMOČ.
So. Chicago, Ill.

Pred kratkim sem prišel iz West Virginije z ženo in štirimi otroci v Chicago za kruhom. Pred leti sem poznal Mr. Zihlerle in ko pridem tja, sem obiskal tudi stare znance. Po tožil sem se Mrs. Zihlerle, toda ne zastoni. Sprejela je nas lepo v hišo, postregla in preskrbela nam stanovanje in meni jako dobro delo. Jaz nimam besed, da bi se dostojno zahvalil za to plemenito delo. Sedaj pa ostanem do smrti v tem najboljšem mestu. Nikoli ne bom po-

slučaj kakega spopada z Italijo bi bila taka zveza velikanskega pomena za Jugoslavijo.

Nekaj prav neprilicnega je po več krajih Slovenije, da so železniške postaje precej oddaljene od mesta. V Novem mestu je n. pr. postaja tam gori v Bršljinu. Človek, ki ni navajen posebno urne hoje, potrebuje skoro pol ure do novomeške postaje. Malo več stroškov bi bilo, pa bi bili potegnili prago do Loke; tako bi imeli postajo prav pod mestom. Isto je fudi z Metliko. Hočeš na kolodvor iz mesta, pa moraš cele pol ure hoditi na kolodvor. Tudi prav nič potrebno ni, da imata sedaj Kandija in Novo mesto vsak svojo postajo. Ali bi ne bilo boljše poleg železniškega mostu narediti še en most za pešce in bi imeli recimo kje blizu moške bolnice v Kandiji skupno postajo? Koliko bi imeli manj osebja, in s tem bi bilo prihranjenih mnogo stroškov. In taka postaja bi bila za Novomeščane bližja, kakor pa je ona v Bršljinu.

zabil prijatelja v nesreči! Po zdrav vsem čitateljem Amer. Slovenca!

Felix Ketz.

TONE NE BO ŠEL ZA POLI-
CAJA MED PAPUANCE.

Joliet, Ill.

Ko berem časopisje vidim, da po amer. mestih in vaseh neprestano stikajo in vohunarijo suhaški agentje. Seveda Amerikanci smo civilizirani ljudje in med nami so taki pogoni nekaj nenavadnega. Drugače pa bi se godilo takim suhaškim agentom, če bi kaj takega vpirzarjali med domačini Nove Gvineje. Še ne dolgo tega sem čital, da je v neki holandski koloniji na Novi Gvineji se dogodil ta-le slučaj. Policijski šef je dobil nalogo, da naj od domačinov iztirja zaozstale davke. Domačini so takozvanega papuanskega rodu. — Policijski šef je bil pri iztirjanju davkov postopal precej grobo z dvema poglavarjema. To je pa izzvalo osveto. Razburjeno plemo je napadlo policijo in ujelo celo patroljo. — Ujetnike so v pravem smislu poklali in razkosali, meso pa so razdelili med pripadnike plemena, ne da bi seveda pozabili dati najboljše kose poglavarjem in najuglednejšim plemenskim odličnjakom. Nekateri domačini, ki so spremljali patroljo, so se rešili in po hitili do prvega mesteca, kjer so stvar prijavili. Nekaj policijskih brigad je takoj odšlo na lice mesta. Prihod teh velikih oddelkov je napravil silen vtis na domačine. Osmušenji poglavarji so bili aretirani in odvedeni v zapore. Od policijske patrolje so pa našli samo ogledane lobanje in kosti. No, v take kraje pa še Tone ne bi šel rad za policajca. Za kak lunc pa bi ne bil še rad Papuanec.

Zadnjič sem bral pri nekem svojem prijatelju v Prosveti, da je prvi v zgodovini SNPJ nastopil tudi govornik iz Joliet na neki slavnosti njihovega društva v Chicagi. S tem je hotel poročevalec, ali kdorkoli je že, namigniti, češ, pogledite nas, če slovenske Rimljane imamo v naši zanjki. No, nič hudega. Saj že tudi v Moskvo vabijo predstavnike krščanstva. Brezverci so korajžni in gobezdavi, kadar so mladi in siti, kadar pride pa starost, pa druge strune ubirajo. Zato le nič strahu. Jožeta in Janeza pri Prosveti znamo Rimljani še poboljšati. Kajti čim starši je Jože, bolj utihuje, pa tudi Janez ni več tako rogat, kakor je bil do zadnjih časov. Predpog bota pa pogledala smrti v oči, bota pa lahko še popolnoma Pavla spokornika. Naši apostoli z Rima naj le pridno hodijo prosvetarje spreobračati. Saj pravi sv. Pismo, nad enim grešnikom bo večje veselje kakor nad 99 pravičnimi ... In nihče ne ve, morda zna kateri izmed nju povzročiti to veselje.

Ko pišem te vrstice, je v teku še vedno mogočna agitacija za predsedniške volitve. Ko bota pa brali po naselbinah ta dopis, bomo pa že najbrže znali, kdo bo naš bodoči predsednik. Na dan Vseh Svetih zgodaj

Učinek. — Oče: "Zakaj se vendar nočeš poročiti z gospodom Kopačem? Dobro službo ima, preskrbljena boš."

Hči: "Ko ima pa tako droben oči."

Oče: "Kadar te vzame, bo imel še predebele."

Zjutraj je nastal ogenj v Mr. A. J. Jurečičevi grobarijski trgovini na 731 N. Hickory St. Vsi stanovalci, po številu 14, so morali iz postelj in stanovanj. Niti toliko niso imeli časa, da bi se oblekli in pospravili najnujnejše. Požarna bramba je prihitela na lice mesta in požar kmalu omejila, vendar se računalo, da je povzročena škoda več kot 6000 dolarjev. Kako je ožen nastal, nihče ne ve.

Se najbolj redno se drži svojih dolžnosti letos gospa Storklja. Te dni je obiskala družino Mr. in Mrs. Jos. Milkovič na 118 David St. in jim pustila za spomin krepkega sinčka. Pri družini Mr. in Mrs. Joseph Mikkan, 2601 N. Broadway, pa je pustila brhko hčerko. Obema družinama moje iskrene čestitke!

Tone s hriba.



Kdo zna bolje lagati. — Trije hlapci in nekdanji vojaki so prišli vkup in so se zmenili, da bodo tekmovali, kdo bo bolj lagal. Ko so vse vojaške laži pogreli, so prišli na gospodarske. — Eden je dejal: "Ti, moja gospodinja ima tako suhe svinje, da moraš dve skupaj dati, da senco vržejo." — In drugi hlapec je dejal: "Moja gospodinja ima še bolj suhe! Zadržaj je morala dekla vsem svinjam vozeti na repu napravit, da niso skozi špranje ven usle!" — Tretji pa je rekel: "To še nič ni! Moja gospodinja pa ima namesto svinjark kar goveje čreve in svinje v njih. Kadar so toliko debele, da se črevo napne, pa kar zašpali in prodaja svinjske klobase!"

Dva kmeti. — V neki veliki gostilni v Hamburgu sta igrala dva gospoda šah. Blizu njiju je sedel kmet, ki se je sredi igre ogorčen dvignil ter med divjimi kletvicami in psovskami zapustil gostilno. Nihče ni mogel umeti, kaj je kmet tako razkačilo. Končno se je nekdo spomnil, da je eden izmed obeh igralcev dejal: "Ta kmet mi je silno napoti. Na vsak način mora izginiti." (Sah posnema vojsko dveh kraljev, ki vodita v boj kmete in viteze). Te besede je navzoči kmet pomotoma obrnil nase ter ogorčen odšel.

Visok vrt. — Pisatelj Dumas je obiskal nekega dne svojega prijatelja, ki mu je ponosno razkazoval majhno bajtico in ga končno peljal v še manjši vrt. "No, Dumas, kako ti ugaja moj vrt?" — "Velik sicer ni, zato pa — Dumas je pokazal proti nebu — precej visok."

Učinek. — Oče: "Zakaj se vendar nočeš poročiti z gospodom Kopačem? Dobro službo ima, preskrbljena boš."

Hči: "Ko ima pa tako droben oči."

Oče: "Kadar te vzame, bo imel še predebele."

Zjutraj je nastal ogenj v Mr. A. J. Jurečičevi grobarijski trgovini na 731 N. Hickory St. Vsi stanovalci, po številu 14, so morali iz postelj in stanovanj. Niti toliko niso imeli časa, da bi se oblekli in pospravili najnujnejše. Požarna bramba je prihitela na lice mesta in požar kmalu omejila, vendar se računalo, da je povzročena škoda več kot 6000 dolarjev. Kako je ožen nastal, nihče ne ve.

Se najbolj redno se drži svojih dolžnosti letos gospa Storklja. Te dni je obiskala družino Mr. in Mrs. Jos. Milkovič na 118 David St. in jim pustila za spomin krepkega sinčka. Pri družini Mr. in Mrs. Joseph Mikkan, 2601 N. Broadway, pa je pustila brhko hčerko. Obema družinama moje iskrene čestitke!

Tone s hriba.

* PODLISTEK *

Drobtine s potovanja v domovino
in nazaj.

Več denarja je v cirkulaciji pri trgovcih, pri obrtniku in povsod. Pa kakšno priliko imajo v tem pogledu Novomeščani! Na razpolago je velika vodna sila Krke, zraven imajo železnico, torej vse ugodnosti za vsak podjetniški obrat. Čudno res, da se kdo ne zgane.

Novo mesto se nahaja na lepem kraju in stoji zelo slikovito lego na malo višjem svetu nad Krko.

Reka Krka teče v precej zaokroženem polkrogu okrog Novega mesta. Podobna je obliki kake široke denarne mošnje. Stoji torej na polotoku. Hiše so v mestu natrpane zelo na gosto, kar kaže, da je mesto že

precej staro. Tupatam so prenovili zadnje čase kako hišo, a mnogo ne. Večinoma so stare hiše, ki imajo po en meter in še celo debelejši zid nekatere. Vidi se, da je bilo to zidano za dolgo dobo.

Stari meščani, ki ste jih n. pr. oni, ki ste iz okolice Novega mesta poznali, so večinoma pomrli, to je stare korenine. Nekateri pa še žive in se pri svojih 80, 85 in več letih še krepko drže.

Prav na vrhu mesta prav veličastno stoji kapiteljska cerkev starega gotskega sloga. Tu je prostija in dom kanonikov. — Na vzhodni strani mesta pa stoji franciskanske cerkev s samostanom.

Nad Loko, kjer so še sedaj sejnice in sejmovi, to je blizu okrajnega glavarstva, se nahaja staro mestno pokopališče, ki je pa sedaj že opuščeno nekaj let. Novo pokopališče so postavili Novomeščani ob cesti malo od vasi Ločen proti St. Petru pod vzhodjem trškogorskega pogrja. Velik obsežen prostor imajo zdaj tam, ki je že ob-

grajen in vse sedanje mrlice pokopavajo tam. Grobove na starem pokopališču pa prekoplujejo in prevažajo kosti deloma na novo pokopališče, nekatere pa na smihelsko pokopališče, kakor pač je želja sorodnikov onih, ki jih prekopujejo. Staro pokopališče mora zdaj stati po tozadevnih predpisih še pri miru gotovo štovilo let, nakar ga bodo preuredili in bodo na dotičnem prostoru naredili ličen mestni park.

V Novem mestu imajo žensko bolnico, v Kandiji pa moško, katero vodijo Usmiljeni bratje.

Novo mesto je izmed Ljubljane, Karlovca in Zagreba najvažnejše mesto na Dolenjskem in še daleč naprej. V mestu je precej trgovskega življenja. Mesto šteje 2485 prebivalcev. Od železniške postaje v Novem mestu vodi lokalna proga tudi do Straže. Govori se, da bodo zgradili v bližnji bodočnosti železniško progo od Novega mesta do Krškega. Na ta način bi bile zvezane vse proge, zagrebška in dolenjska. Za

slučaj kakega spopada z Italijo bi bila taka zveza velikanskega pomena za Jugoslavijo.

Nekaj prav neprilicnega je po več krajih Slovenije, da so železniške postaje precej oddaljene od mesta. V Novem mestu je n. pr. postaja tam gori v Bršljinu. Človek, ki ni navajen posebno urne hoje, potrebuje skoro pol ure do novomeške postaje. Malo več stroškov bi bilo, pa bi bili potegnili prago do Loke; tako bi imeli postajo prav pod mestom. Isto je fudi z Metliko. Hočeš na kolodvor iz mesta, pa moraš cele pol ure hoditi na kolodvor. Tudi prav nič potrebno ni, da imata sedaj Kandija in Novo mesto vsak svojo postajo. Ali bi ne bilo boljše poleg železniškega mostu narediti še en most za pešce in bi imeli recimo kje blizu moške bolnice v Kandiji skupno postajo? Koliko bi imeli manj osebja, in s tem bi bilo prihranjenih mnogo stroškov. In taka postaja bi bila za Novomeščane bližja, kakor pa je ona v Bršljinu.

(Dalje prih.)

Poljsko-nemška pogajanja.

Prejšnji mesec so pričela nova pogajanja med poljsko in nemško delegacijo, pogajanja, ki so imela namen doseči sporazumno osnovo za sklep trgovinske pogodbe med obema državama.

Poljska ima v svoji vnanji politiki dve negativni postavki, ki ji delajo v večji ali manjši meri neprijetne; to je neurejenost odnosov z Litvo in neurejenost gospodarsko-trgovinskega razmerja do Nemčije. Napetost z Litvo je manjšega pomena, ker imajo Poljaki tu opraviti z majhnim nasprotikom, ki tako politično kot ekonomsko ne pomeni večje opasnosti zanje, dasi ne gre zanikati neugodnih posledic mejne zapore, ki je ostala do danes. Neurejenost gospodarskih in trgovinskih odnosov z Nemčijo, ki se ne loči prav za prav od prave carinske vojne med obema državama, pa ima mnogo večje posledice, seveda za obe strani, saj pomeni stagnacijo blagovnega prometa med dvema velikima teritorijama in postavlja domala nepretrdnost mejo med dvema gospodarskima sistemoma, ki sta bila še pred kratkim v najtesnejših stikih.

Zdelo se je, da tudi to pot, ko so se že petič sestali poljski in nemški delegati k konferencam, niso najboljši pogoji za uspeh. Obe delegaciji, poljska in nemška, sta prišli na nova pogajanja v popolnoma nespremenjeni sestavi, kar gotovo ni bil najsimpatičnejši znak glede uspeha.

Dosedanja pogajanja so se izjalovila v prvi vrsti, ker so se nemški agrarji dosledno protivilili ustreči poljskim zahtevam glede izvoza agrarnih proizvodov ter sirovin, prav tako pa zaradi odpora poljske delegacije proti političnim nemškim zahtevam, da bi se smeli Nemci najrazvostnejših kategorij naseljevati na Poljskem, kar bi pomenilo v praksi, da bi se smeli nekdanji nemški kolonisti povrniti na svoja poljska domovinišča. Obe stranki sta vztrajali v svojem odločnem stališču in dosedaj se niso pokazali nikakršni znaki, ki bi mogli napovedovati spremembo v nadaljnjih instrukcijah.

Edina stvar, ki bi mogla biti vzrok za ugodnejši potek pete konferencije, je bilo dejstvo, da vodijo danes v Nemčiji socialni demokrati vlado. Zakaj trdi se, da se v Nemčiji med industrijskimi krogi, posebno v vzhodnih delih države, močno opaža stremljenje vplivati na večjo koncilijantnost v pogajanjih s Poljaki. Nemška industrija, ki je v zadregi pri iskanju trga za velike množice svojih proizvodov, čuti veliko škodo, da ji je poljski trg zaprt. Nasprotno pa so nemški agrarji, ki jih vodijo pruski veleposelniki, trdno proti gospodarskemu sporazumu s Poljsko, zakaj ti magnati imajo samo korist od tega, da je marinska vojna zaprla poljskim agrarnim proizvodom dostop v Nemčijo. V tem pogledu so komentariji te dni postavili paralelo v avstrijsko-srbski carinski vojni, ki je prinesla največje koristi madžarskim veleagrarnim magnatom, oškodovala pa občutno avstrijsko industrijo.

Naglašja se, da Poljska mnogo ugodnejše prenaša gospodar-

ske posledice carinske vojne. Njena, v mnogih panogah še mlada industrija si je mogla opomoči, ker se ji ni treba boriti proti konkurenci neprimerno močnejše nemške industrije. Za agrarne in rudarske proizvode se ji je posrečilo dobiti nova tržišča: za lažji transport gradi nove železniške proge, pri čemer je posebno važna direktna železnica iz Slezije v Gdynjo, potrebna za izvoz premoga. V velikem stilu se ureja novo pristanišče v Gdynji.

Pesimistična presoja pete trgovinske konference med Poljsko in Nemčijo se je izkazala na žalost za pravilno. Pravkar je prišlo poročilo, da je dr. Hermes, voditelj nemške delegacije, nenadoma odpotoval v Berlin, kar pomeni, če ne ravno prekinjenje, pa gotovo občuten zastoj v pogajanjih, zastoj, ki običajno dovede do popolnega prekinjenja. Značilno je, da so se pogajanja prekinila ob reševanju kardinalne poljske zahteve, po prostem uvozu agrarnih, osobito pa živinorejskih proizvodov v Nemčijo. Dr. Hermes, ki sam pripada nemškim veleagrarnim krogi, je poljsko zahtevo popolnoma odklonil, nakar je Twardowski, šef poljske delegacije, zahteval odločno, da se Nemci izjavijo tudi o drugih vprašanjih. Odgovor na to je bil odhod dr. Hermesa "po nove instrukcije" v Berlin. Ker pa je vprašanje uvoza poljskih agrarnih produktov najvažnejše, se zdi ugodna poljsko-nemška konference s tem zapečatenata.

Zdi se, da bo res odločilno, kdo bo imel močnejše živce, to se pravi, kdo bo dalje časa vzdržal v gospodarski borbi. Dalekovidnost pa bi mogla že sedaj pokazati boljšo smer in skrajšati vojno.

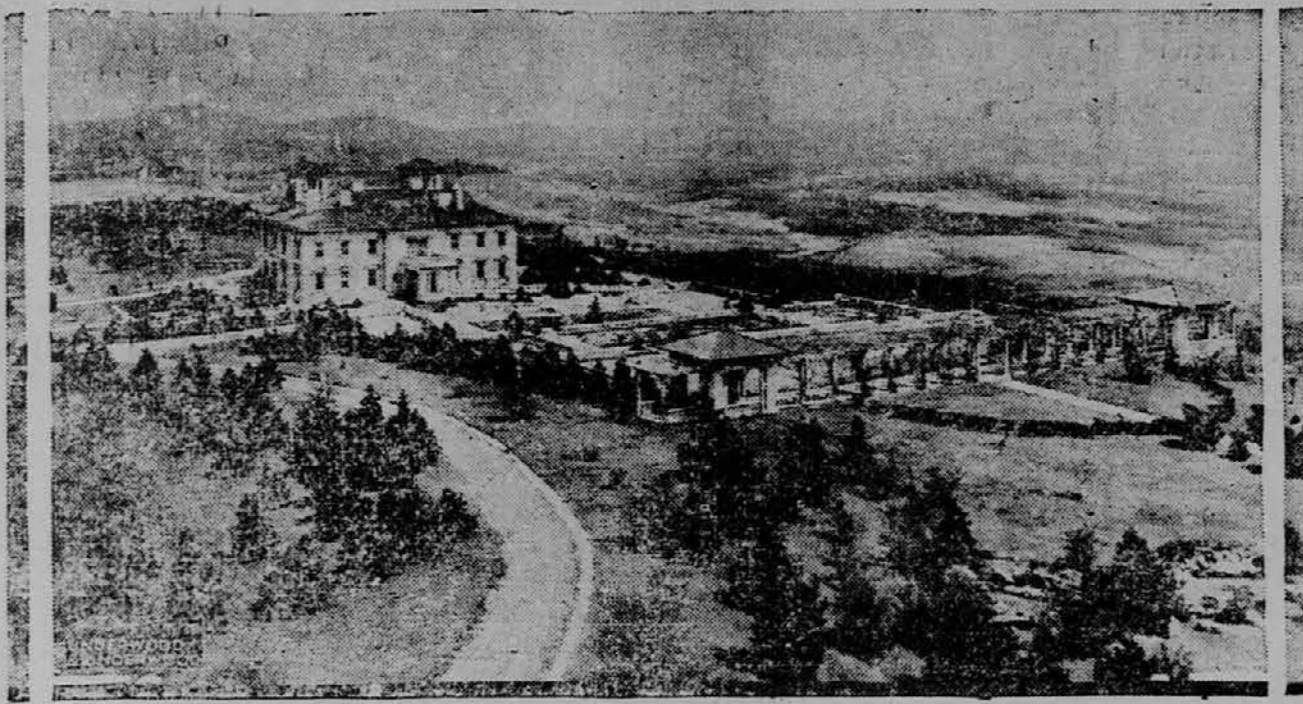
STRINBERGOVA MISEL O MISLI.

Avugst Falk, vodja Intimnega gledališča v Stockholmu, ki je kot prvi spravljal Strindberga na oder — tedaj še z velikim pogumom in majhnim uspehom — je izdal svoje spomine na velikega švedskega pisatelja. Med temi spomini je mnogo čudnih zgodb. N. pr. ta-le: Strindberg je imel navado, da se je vsako jutro, točno ob 8, spravljal s Falkom na sprehod proti Zoologičnemu vrtu. Pri mostu pred tem vrtom sta mnogokrat srečala znanega finančnika, ki je obdaril tam nastavljenega berača z bogato miloščino. Nekega je pripomnil Strindberg s temnim obrazom: "Ta javna dobrodelnost se sama kaznuje, da veš." Kmalu potem je porabil ta prizor v "Sonati strahov". Finančnik nastopa v tem delu kot hromi ravnatelj Kummel, ki ga vozijo z vozičkom. Nekega dne se je zgodila resničenemu vzorniku tega ravnatelja nezgoda in so mu morali odrezati obe nogi. Od tedaj so ga morali voziti z vozičkom. Strindberg je bil trdno prepričan, da je bila v vsem tem neka mistična zveza. Verjel je v silo misli, ki jim je pripisoval celo zmožnost ubijanja.

PAPEŽ PROTI BOKSANJU.

Listi razširjajo vest, da bo sv. oče uvedel akcijo proti boksanju, ki ga smatra kot preostanek barbarstva.

KRAJ, KJER BO COOLIDGE PURMANA OBIRAL.



Na sliki se vidi hiša od "Swannanoa County kluba" z okolico. Ta kraj se nahaja ob gorju v Virginiji, med Afton in Waynesboro. Predsednik Coolidge in njegova gospa bosta tu praznovala "Zahvalni dan" in gotovo tudi obirala pečenega purmana.

To in ono iz širokega sveta.

CARICA MARIJA FEODOROVNA.

Pokojna ruska carica Marija Feodorovna, ki je te dni umrla v Kopenhagenu, je bila danska princezinja Dagmar, hči danskega kralja Kristijana IX. In teta sedanjega kralja Kristijana X., dalje teta cesarja Viljema II. in angleškega kralja Jurija V.

L. 1866, ko je štela 19 let, se je poročila s takratnim ruskim prestolonaslednikom Aleksandrom Aleksandrovičem. 14 let kasneje so carja Aleksandra II. na petrogradskih ulicah umorili in Marija Feodorovna je ob strani svojega soproga postala ruska carica.

Po 13letni vladi je umrl Aleksander III. v 50. letu svoje starosti za neko skrivnostno boleznijo. Vse življenje ga je preganjala strah pred nasilno smrtjo; v svojih palačah in gradovih si je dal zgraditi skrivne celice, v katerih je menjaje prenočeval. Dejansko je bil to edini ruski car, ki je umrl naravne smrti.

Tako je postala Marija Feodorovna s 46 leti vdova ter je morala nato 20 let živeti ob strani carice Aleksandre Feodorovne, rojene princezinje Hessenske, s katero sta se bridko sovražile. Ti dve ženi sta se ves čas neizprosno borili med seboj za slabša carja Nikolaja II. Pod tem tihim bojem se je stresala vsa Rusija. Zgodovina zadnjega ruskega carja v bistvu ni drugo, nego njegovo nihanje med materjo in ženo.

Med vojno se je morala carica vdova slednjič udati premoči svoje tekmovalke in oditi iz Rusije. Umaknila se je na svoj grad Amalienberg na Danskem, kjer je potem dobila naznailo o strašnem koncu svojega sina in njegove družine. Tega ni mogla pojmiti ter se ji je omračil um. Zanj je Nikolaj z otroci še vedno živel in vedno so ji morali pripovedovati o vnukih. Ob svoji lanski 80letnici je prešla od carja in prestolonaslednika Aleksejeva pristrčne častitke.

NOVA VRAŽA.

Francoski urad za nabiranje narodnega blaga je ugotovil, da se širi po deželi nova, pred svetovno vojno nepoznana vraža. Nihče noče tretji prižgati

drugo cigareto ob isti vžgalici. V tem slučaju zadene baje tretjega kadilca vedno nenadna smrt. Poizvedovanja so ugotovila, da so prinesli to vražo vojaki s fronte, a ti so jo pobrali od oddelkov iz južne Afrike. Izkazalo se je, da so kadilci v burski vojni l. 1902 hudo trpeli. Buri so bili preslabi, da bi napadali angleške osvobodilce. Zato pa so jim nagajali ponoči in po njih streljali iz zasede. Po vročem dnevu so posedali angleški Tommyji (kakor pravijo vojakom) v nočnem hladu in kadili svoje pipe. Vžgalice jim je vedno primanjkovalo radi slabih prometnih zvez. Zato se je posluževalo več kadilcev ene vžgalice. A ko je vzplamtel drobnji plamenček, ga je takoj opazil iz zasede sovražni strelce. Ko je prejemal vžgalico drugi kadilec, je že nameril Bur puško. Tretjega kadilca je navadno zadela v prsa neizprosna krogla, ki je priletela kakor iz neba. V oddelkih burskih poveljnikov Boteah in Croniera je bilo polno slanih "upihovalcev lučk". Angleži so slednjič opazili, da morajo biti previdnejši in so nehali rabiti po trije skupaj eno vžgalico. To navadno so obvarovali tudi v svetovni vojni. Francoski vojaki so jo od njih prevzeli kot vražo, ne da bi vedeli, odkod izvira.

200LETNICA GREENLAND-SKE NASELBINE.

Letos obhaja "glavno mesto" Grenlandije — Godthaab 200-letnico svoje ustanovitve. Šteje 380 oseb. Norveški misijonar Janez Eggede, ki je bil župnik na Lofotih, je odšel l. 1721 na Grenlandijo, da bi spreobračal Eskime. Sedem let na to je na zapadni grenlandski obali ustanovil naselbino, ki jo je nazval Godthaab (Dobra nada). Najprvo je naselbino podpirala neka trgovska družba, potem jo je pa vzela v svojo zaščito švedska vlada ter dovolila kredite za najnujnejše zgradbe. Na celi Grenlandiji je samo 15,000 prebivalcev, od teh 380 v glavnem mestu. V Godthaabu je semenišče, tiskarna in misijonska postaja. Ves otok pokrivajo ogromni ledeniki, ki puščajo na zapadu 100 do 1330 km, a na vzhodu 15 do 30 km širok rob za nase-

ljevanje. Z ledenikov se lomi jo v morje ogromne ledene gore, ki jih morsk tok zanaša potem proti jugu.

AVTOMAT KOT TELEFONIST.

Na mednarodni razstavi za iznajdbe v Londonu je med drugim razstavljen avtomat, ki opravlja službo telefonista. Če n. pr. v uradu ali zasebnem stanovanju ni nikogar, ko kliče telefon, potem sname avtomat slušalo in govori. Aparat je iznašel londonski inženjer King. Sestavljen je iz žic, zvoncev, gramofonskih plošč in sprejemnih aparatov, ki jih vse oživlja elektrika. Če se oglasi telefon, a ni nikogar blizu, potem sname aparat slušalo in pove: "Govori avtomat. Oseb ni doma. Prosim, povejte svoje ime in svojo telefonsko številko. Če tisti, ki je klical, prošnji ustreže, sprejme njegov odgovor posebna plošča na avtomatu. Ko se lastnik telefona vrne, more natančno ugotoviti, ali so ga klicali in kdo. Če je aparat v službi v trgovini, more, če kliče telefon, povedati: "Zapiramo ob 6; jutri ob 8 bo zapet odprto." Slednjič more tak avtomat sam naznaniti morebitni požar. V ta namen se zveže s posebnim toplomerom. — Ako v prostoru nastane požar ter se zviša toplota do neke določene stopnje, pokliče avtomat gasilski urad ter naznani: "Govori avtomat, ker je na številki tej in tej nastal požar."

RADI LJUBEGA MIRU.

Amerika je naročila v tovarni dva velikanska balona Zepelinove vrste. Prostornina bo 175,000 kubičnih metrov. Zrakoplov "Italia", ki je ponesrečil na severnem tečaju, je imel 18,000 kubičnih metrov prostornine. Novi ameriški zrakoplov bo torej desetkrat večji. Dolg bo 200 m, širok 45 m, prevozil bo na uro 130 km. Nosil bo pod repom pet aeroplanov. Oba naročena velikana bodo delali tri leta.

INDUSTRIJEKOT GOLJUF.

Poslovodja kemičnih tovarn Johannesthal v Nemčiji, dr. Friedricha Gneiffa, so zaprli, ker je izvršil na škodo mannsfeldske kovinske delniške družbe milijonske goljufije.

Pouk o tem in onem.

PROBLEMI TUJERODCA. Dokaz o zakonitem prihodu iz Kanade.

VPRAŠANJE: Stanoval sem nekaj časa v Kanadi in prišel sem od tam v Združene Države l. 1916. Sedel sem na vlak v Montrealu, pregledali so me nekje ob meji in plačal sem glavarino. Sedaj sem vložil prošnjo za drugi papir, ali vrnilo so mi jo, češ, da ne morejo najti zapiska o mojem prihodu. Kako naj dokažem, da sem bil zakonito pripuščten v Združene Države? — D. O., Passaic, N. J.

ODGOVOR: Tiskovina, ki se rabi za predhodno prošnjo za naturalizacijo, takozvani Form 2214, ima poseben odstavek za one, ki so prišli v Združene Države skozi Kanado ali Mehiko. Iz tam natisanih vprašanj je razvidno, da treba navesti kraj, kjer ste se izkrcali, ko ste prišli v Kanado, in kdaj, nadalje kraj, iz katerega ste se spravili na pot v Združene Države, in kje in kdaj ste bili pregledani od priseljeniške oblasti. Ako se ne morete spomniti natančnega dne in kraja ob meji, kjer ste bili pregledani, navdajte ime mesta, kjer ste kupili železniški listek, in mesta v Združenih Državah, kamor ste bili namenjeni. To utegne pomagati priseljeniški oblasti, da najde zapis o Vašem prihodu. Največje važnosti je, da navedite natančno, pod kakim imenom ste prišli v to deželo.

Dostikrat se dogaja, da ljudje, ki so prišli v Združene Države pred mnogimi leti, ne morejo dokazati, da so zakonito prišli v to deželo, bodisi ker se ne spominjajo okolnosti svojega prihoda ali ker priseljeniške oblasti ne morejo najti zapisa o njihovem prihodu. Predlagalo se je že v Kongresu, da bi se omogočila naturalizacija onih inozemcev, ki so prišli v Združene Države pred vpeljavo kvotnega zakona in ki iz enega ali drugega razloga si ne morejo priskrbiti spričevala o zakonitem prihodu.

Poroke in volilna pravica. **VPRAŠANJE:** 1) Lani sem se poročil z ameriško državljanjo. — Jaz nisem še državljan Združenih Držav. Ali ima moja žena pravico registrirati se in voliti ob prihodnjih volitvah? — I. J., New York City.

2) Moj mož je postal ameriški državljan l. 1921; istega leta sva se poročila. Ali smem voliti? — C. S., Chicago, Ill.

ODGOVOR: Odgovor na obe vprašanji je "da". Po zakonu Cable Act, ki je v veljavi od 22. septembra 1922 naprej, je Amerikanka, poročena z inozemcem, ostala ameriška državljanica, razun ako se je formalno odpovedala ameriškemu državljanstvu ali ako se je poročila z inozemcem, ki ne more postati ameriški državljan, kot na pr. Japonec ali Kitajec. Če pa taka Amerikanka stanuje dve leti v deželi svojega moža ali pet let drugod v inozemstvu, potem nastane domneva, da se je odpovedala ameriškemu državljanstvu.

Ravnotako nima poroka sedaj nikakega vpliva na državljanstvo žene. Po 22. septembra 1922 žena ameriškega državljanca, ako je inozemka, ostane inozemka, dokler se sama ne naturalizira. Veljavnost zakona pa ne sega nazaj. One ženske, ki so pred 22. septembra 1922 postale ameriške državljanke vsled poroke, ostale so državljanke in zato imajo volilno pravico.

Residenčna kvalifikacija za volilce.

VPRAŠANJE: V minoletem januarju sem se preselil iz Illinoisa v Ohio. Jaz sem ameriški državljan od l. 1925. Smem se registrirati in voliti v svojem novem bivališču? — C. G., Youngstown, O.

ODGOVOR: V državah Ohio, New York, New Jersey, Illinois in 30 drugih državah se od volilca zahteva vsaj enoletno bivanje v dotični državi. Radi tega vi letos ne morete voliti. V državi Ohio se poleg tega zahteva bivanje od vsaj 90 dni v County in 30 dni v precinktu, kjer se registrira. Predpisi glede residence v County oziroma volilnem okraju so jako različni po državah.

Državni lovski zakoni.

VPRAŠANJE: Moj prijatelj, ki je lastnik farme v Pennsylvaniji me je povabil na obisk za časa, ko je dovoljen lov na srne. Ker nisem ameriški državljan, bi rad znal, dali je res, da je inozemcem prepovedano iti na lov v tej deželi. Prosim tudi, da mi povejte, kako dolgo traja lovska sezona in kdaj začne. — R. S., Brooklyn, N. Y.

(Dalje na 4. strani.)

Denar v Jugoslavijo brzojavnim potom!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:	Za dinarje:
\$ 5.00\$ 6.15	200 Din\$ 4.45
10.00 11.25	500 Din 9.20
15.00 16.35	1000 Din 18.90
20.00 21.45	1500 Din 28.00
25.00 26.55	2000 Din 37.00
35.00 36.70	3000 Din 55.40
50.00 51.90	4000 Din 73.50
75.00 77.00	5000 Din 91.60
100.00 103.00	10000 Din 182.00
200.00 204.50	15000 Din 273.00
300.00 306.00	20000 Din 363.00
400.00 407.50	30000 Din 543.00
500.00 509.00	40000 Din 724.00
600.00 610.50	50000 Din 902.00
700.00 712.00	60000 Din 1082.00
800.00 813.00	70000 Din 1260.00
900.00 914.00	80000 Din 1441.00
1000.00 1015.00	90000 Din 1620.00

Za pošiljke po pošti se sprejema samo Money Orders, American Express ček, ali pa bančni draft. Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobenih drugih pristojbin in nobenih odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

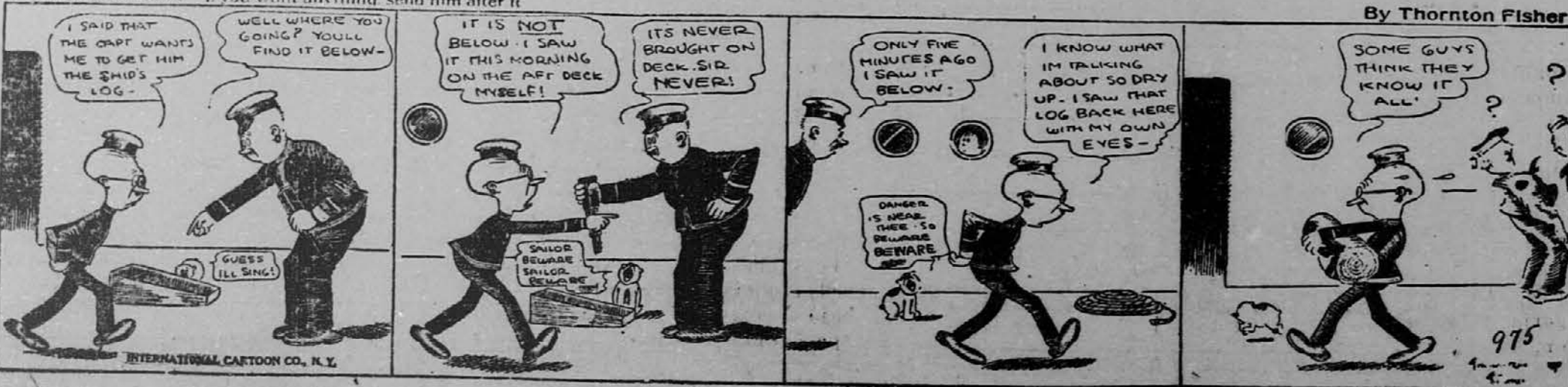
Uradujemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:00 popoldna. Ob torkih in sobotah do 3:30 zvečer.

KAPITAL IN PREBITEK: \$300,000.00

PROMET IN VIRI NAD \$3,500,000.00

Mr. I. Knowitt

If you want anything, send him after it



POUK O TEM IN ONEM.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

ODGOVOR: Vsaka država ima svoje lovske zakone. V Pennsylvaniji se smejo jeleni (brez rogov) postreljati le v dobi med 1. decembrom in 15. istega meseca. V nekaterih drugih državah je lov na jelen sploh prepovedan. Res je, da mnoge države, med temi Pennsylvania, Colorado, Connecticut in Illinois, ne dajejo inozemcem lovske licence. V Pennsylvaniji je za inozemce nezakonito celo imeti pse in puške. V nekaterih drugih državah, ki dovoljujejo lov tudi inozemcem, je pristojbina za lovsko licenco trikrat ali večkrat višja za inozemce kot za tam nastanjene državljane.

Na drugi strani pa smejo farmerji v večini držav loviti tekom otvorne sezone brez licence, ali na zemlji, ki jo posedujejo ali imajo v najemu. Ta privilegij pa je navadno omejen le na člane farmerjeve družine in na njegove nastavlence.

Kdor se zaima za lov, naj si priskrbi od državne oblasti (State Game Commission) popoln opis lovskih zakonov v dotični državi. Tudi poljedelski department je izdal opis lovskih zakonov v raznih državah za sezono 1928-29. Pišite na U. S. Department of Agriculture, Washington, D. C., za Farmer's Bulletin No. 1575. Priče za naturalizacijo v dokaz bivanja v drugi državi.

VPRAŠANJE: Izmed zadnjih petih letih sem stanoval tri leta v Pennsylvaniji in dve leti v Ohio. Kako naj dobim priče, ki naj dokažejo, da sem stanoval pet let v Združenih Državah, kakor to zakon zahteva? — O. M., Braddock, Pa.

ODGOVOR: Kadar vložite prošnjo za naturalizacijo, navedite imena dveh prič v Vaši naselbini, ki sta ameriška državljana in ki naj potrdita, da sta Vas osebno poznala tekom zadnjih treh let. Na to Vas bodo vprašali za imena dveh drugih prič v Ohio, ki naj potrdita Vaše dveletno bivanje v tej državi. Naturalizacijski urad bo izprašal prvi par prič, ko Vas pozove na izpit in vložitev formalne naturalizacijske prošnje. Naturalizacijski urad sam bo poskrbel za izprašanje drugega para prič tam, kjer stanujeta. Zapisnik o njunem zaslišanju se odposlje naturalizacijskemu ravnatelju v Vašem okraju. Vse, kar imate storiti, je to, da si preskrbite imena dveh prič, ki sta voljna izpričati glede Vašega moralnega značaja in bivanja tekom dveh let v državi Ohio.

Dohodninski davek za visoke dohodke.

VPRAŠANJE: Čital sem, da najvišji davčni odstotek za dohodninski davek je po novem zakonu 5 odst. Jaz seveda nisem nikak milijonar, rad bi le vedel, kolika davka morajo plačevati ljudje z velikimi dohodki. Ali res le 5%? — I. F., Ithaka, N. Y.

ODGOVOR: Res je sicer, da najvišji "normalni davek" na dohodek čez \$11,000 na leto znaša le 5%. Ali dohodek čez ta znesek so tudi podvrženi dodatnemu davku (surtax), ki je dostikrat tri ali štirikrat višji kot normalni davek. Na primer, človek, ki ima \$100,000 dohodka na leto, plačuje 5 odst. čez svoje osebne odbitke (\$1500 za samce in \$3500 za poročene ljudi). Njegova normalna taksa bi torej znašala \$4605. Ali on mora dodatno tudi plačati kot "surtax" 19%, kar pomenja dodatnih \$16,265. Človek, ki ima čisti dohodek enega milijona na leto (in jih je nekoliko takih ljudi) plačuje normalno 5% takso in "surtax" od 20%, skupaj torej \$241,259 davka.

Tujerodci in skupno prebivalstvo v Alaski.

VPRAŠANJE: Koliko prebivalcev je v Alaski in koliko tujerodcev? — A. M., Toronto.

ODGOVOR: Prebivalstvo

Alaske je 1. 1920 znašalo 55,000, v številu približno 27,000 Indijancev in Eskimezov. Od belokožnega prebivalstva je bilo 11,000 tujerodcev in kakih 7000 otrok tujerodnih staršev. Izmed tujerodcev je bilo 2170 iz Norveške, 1700 iz Švedske, 850 iz Nemčije, 800 iz Finske, 540 iz Jugoslavije, 370 iz Danske, 440 iz Rusije, 330 iz Italije in 80 iz Poljske. F.L.I.S.

PROTI GOSTIJAM.

V Parizu se je ustanovila Zveza proti gostijam, čije člani se pismeno zavežejo, da se ne bodo nikoli udeležili komurkoli na čast prirejene pojedine. Med ustanovitelji so ugledni pisatelji in novinarji: George Courtelin, Sacha Guitry, škof Bodrillas in celo neki minister, ki pa je prosil, da ostane njegovo ime tajno. Društvena pravila poudarjajo dve točki. Prvič so gostije predrage in zamudne. Pariški političarji, novinarji, mestni očetje in drugi se udeležujejo najmanj dveh kosil na teden in vsako jih stane najmanj 130 frankov. Drugič pa so kosila sploh bedast preostanek iz starih časov, ko so se ljudje radi napili in najedli ob vsaki priliki. Zakaj bi zdaj moral človek za drag denar prebavljati vse, kar mu prinese natakari, namesto da bi si naročil jedi po svojem okusu? In zakaj mora biti počaščen katerikoli stavec ob svoji 75 letnici s tem, da vsi pijejo in jedo v njegovi navzočnosti? Ali ne bi bilo bolj naravno izročiti mu čestitke na cenejši, manj zamuden in nič manj časten način? Zato je naslovila Zveza na vse pariške javne osebnosti "vroč poziv", naj ne prirejajo pojedin.

ČIM VEČ KADIMO, TEM DRAŽJI BO TOBAK.

Kopenhagen, Dansko. — Na Danskem je leta 1913 povprečno vsak Danec zavžil 139 cigaret. Do lanskega leta pa se je kadenje tako razširilo, da je prišlo na vsako osebo po 395 cigaret. Ko je danski finančni minister to opazil, se je takoj domislil, da mnogoštevilni kadilci lahko veliko prispevajo v državno blagajno, ako se naloži nekoliko več davkov na tobak. Izdali so novo postavo in kadilci bodo morali plačati \$2,128,000. novega davka v prihodnjem letu.

V RIMU PRAZNUJEJO 10 LETNICO SVETOVNEGA PREMIJJA.

Rim, Italija. — V Rimu so te dni praznovali 10 letnico svetovnega premirja. V mesto je prišlo mnogo občinstva iz raznih delov Italije. Med občinstvom so se nahajali ljudje vsakovrstnih stanov, ki so prišli s namenom, da bi videli "slavnega" vodnika, Mussolinija. Zračunali so, da je prišlo v mesto nad 64,000 kmetovalcev in preprostega naroda. Mussolini bi menda rad upegljal nekdanje "rimljansko praznovanje" ko so Rimljani slavili svoje zmage.

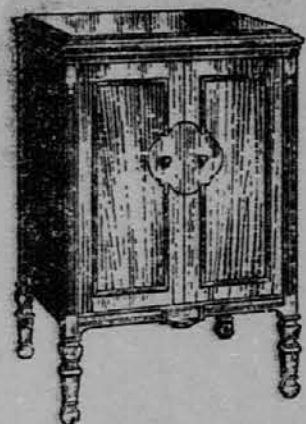
ITALIJA ŽIVI OD TUJSKEGA PROMETA.

Rimska agencija objavlja statistiko o tujskem prometu. Leta 1926 je prišlo v Italijo 800,000, 1. 1927 pa 900,000 tujcev, ki so pustili v deželi 2 in pol, odnosno 3 in pol milijarde lir.

SEZNAM IN NASLOVI

Jugoslovanskih zastopstev in konzularnih uradov v Združenih državah. Kanadi in Južni Ameriki: Legation of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, 1520 — Sixteenth Street, Washington, D. C. Consulate General of the S. H. S. 840 North Michigan Ave., Chicago, Illinois. Consulate General of the S. H. S. 1819 Broadway, New York, N. Y. Consulate General of the S. H. S. 2413 Russ Bldg., San Francisco, Cal. Emigration Commissioner of the S. H. S. 1819 Broadway, New York, N. Y. Consulate General of the S. H. S. Keefe Building, Montreal, Quebec, Canada. Consulat General du Royaume des S. H. S. Victoria 1453. Buenos Aires, Republica Argentina.

ENO PLOŠČO ZASTONJ.



Volitve so minule, bojni hrup se je poleg, zopet se bomo vdali tihemu mirnemu domačemu življenju. Da pripomoremo našim rojakom priti pod zelo ugodnimi pogoji do lepe godbe in petja za dolge večere in domače zabave, smo se odločili za

izredno razprodajo plošč.

Tistemu, ki naroči iz sledečega seznama najmanj pet plošč, mu damo eno ploščo brezplačno za nameček. — ŠEST PLOŠČ TOREJ ZA CENO PETERIH.

TA IZREDNA PONUDBA VELJA SAMO DO VKLJUČNO 25. NOVEMBRA.

HITITE TOREJ. — Vseh šest plošč mora biti vzeti iz sledečega seznama:

16226—Uncle Josh at a Camp Meeting. Dialect. Uncle Josh Playing Golf. Dialect.	75	Milkina kuca na kraju. Tamburaški zbor	75
19459—The Waltz of Love. Tenor z orkest. Sweet Rose o' Sharon. Tenor z orkest.	75	79129—Ubava cura garava. Ja Mišljah Ja. Tamburaški zbor	75
19714—The Prisoner's Song. Waltz. After the Ball. Waltz.	75	79103—Udovac. Jel je rano jel visoko sunce, tamburaški zbor	75
19878—La Paloma (The Dove). Banda Over the Waves. Banda	75	79148—Cveta mi ruža. Ponoč je tako tiho, tamburaško društvo	75
20007—Valencia — Fox Trot. Orkestra No More Worryin' — Fox Trot. Orkestra	75	79198—Irishman, Englishman in Scotchman. Buttermilk Mary — Medley of Irish Jigs. Instrum. tercet	75
20011—Tales of Hoffman, orkestra Cavalleria Rusticana, orkestra	75	79255—Jedna Cura mala. Dunave tiha vodo ladna — tenor z orkest.	75
20172—La Paloma — orkestra O Sole Mio — orkestra	75	79256—Što Si tako žalostan? Idem Sorom Zeloni Se Trava. Tamburaši	75
20173—Rainbow — quartet z orkest. Red Wing — quartet z orkest.	75	79257—Jes Takomi Moje Vere. Civutska Serenada — tamburaši	75
20253—Lena — Schottische — Instrumental quartet Cuckoo — Waltz — Instrumental quartet	75	80061—Veliko Kolo. Malo Kolo. Tamburaši	75
20255—Hello, Aloha! — How are You? Instrumental quarter Barcelon — orgle	75	80082—Zaljubljeni Čiro. Zena Volja. — Jadran moški quartet	75
20458—In a little Spanish Town — orgle Just a Birds Eye View of My Old Kentucky Home — orgle	75	80083—Prosidba u Ameriki. Svadba u Ameriki — tamburaši	75
20539—By Blue Ridge Mountain Home Golden Shippers — Duet y violino, banjo, guitar in Harm.	75	80085—Duna Csardas. Drava Csardas — tamburaši	75
20568—What Do I Care What Somebody Said Ain't She Sweet — petje	75	80106—Bon — Sti — Dai — polka. Bon — Bon — waltz, orkestra	75
20586—La Paloma — Estrellita — orgle 20818—In A Little Spanish Town — waltz Russian Lullaby — waltz	75	80110—Secreto Eterno. El Fa'san — Vals Lento — orglje	75
21085—A Night in Venice. Part 1. A Night in Venice. Part 2. — orkestra	75	80140—Albrecht polka. Anna polka — orkestra	75
21142—Away Out on the Mountain Blue Yodel — petje z gitaro	75	80147—Macius polka. Tarnowska polka — orkestra	75
21176—Love's Dream After the Ball Rendez-vous Roccoco — orkestra	75	80149—Emigrantka — polka. Jesio — Oberek harmonika solo	75
21216—The Rosary Ave Maria — orgle solo 21254—God So Loved the World Hosanna — petje z orgle	75	80335—Resnične sanje — valc. Dolarska princezinja valc, harmonika solo	75
21323—Oh Look at that Baby What do you say? — Fox trot, orkest.	75	80510—Smiljana Platno Beljaše. Ugasnule oči čarne — tenor z piano	75
21334—Girl of my Dreams — petje Ramona — petje	75	80511—Ja te ljubim, djevo mila. Kradem ti se u večer — tenor z piano	75
21572—Jeannine I Dream of Lilac Time Out of the Dawn — orkestra	75	80512—Pešetala Ana Pelivana. Poslala Me stara Majka — tenor z piano	75
21564—Then Came the Dawn Jeannine — tenor z orkestro	75	80513—Cigani se legu. Zašto seko zašto — tenor z piano	75
21559—Doin' the New Low Down Spanish Dream — orkestra	75	80554—Srebrni zvonovi. Poročna roža — mandolin solo z gitaro	75
21591—My Angel Revenge — tenor z orkestro	75	72364—Tiček i tičica. Na Gorenjskem ie fletno — duet z orkestro	75
73119—Ljubavna sreča — Valcer Dunavski valovi — Valcer	75	72327—Po gorah grmi in se bliska. Zapij mi, ptičica, glasno — sopran z orkest.	75
73358—Ljubu moja malena — polka U nasoj maloj kolibici — valcer, orkest	75	72208—Oj, ta vojaški boben. Pobič sem star še le 16 let, tenor z orkest.	75
73957—Vaška krčma Lovce — orkestra	75	72207—Otok Bleški. Ljub'ca moja kaj si st'čila — bariton z orkest.	75
77119—Bliščeče oči — polka Ljubim te — valček — banda	75	72206—Al me boš rada imela. Oj ta Polončica — duet z orkest.	75
77165—Adelajda — Sokolska godba Za dem in brate — koračnica. Sokolska godba	75	69802—Ljub'ca povej povej. Ne bom se množila. Contralto z orkest.	75
77210—Moja ljubezzen V zelenem gaju — instrumental quartet	75	69317—Vesela dem. Tolažba — tenor z orkestro	75
77289—Polka Mazurka Veseli drugovi — ciganski trio	75	67979—Svarjenje. Gorenjska zdravica — tenor z orkestro	75
77335—Vožnja v tuje kraje — polka Zekaj premišljuješ, polka, banda	75	72472—Na planinah solnce sija. Barčica pa morju plava — contralto z orkestro	75
77483—Gorenjski Valček Na skok. — Harmonika solo	75	72514—Prišla bo pomlad. Odri mi kamrico — tenor z orkest.	75
77491—Razpoloženje — valček Marička — valček, banda	75	72527—Domovini. Moj dom — duet z orkestro	75
77490—Pastirček Vabilo — Kvartet Slovenija	75	73721—Micka na šrauf v Coney Island. Na Maskradi — šaljivi prizor	75
77492—Strečeva ljubica — poskočna O Izabela — valček — Instrumental quartet	75	77422—Deset zapovedi za dekleta. Neža in Pavel — šaljivi prizor z harmoniko	75
77558—Krasna Marička — valček V divni dolini — polka — banda	75	77651—Sezidal sem si. Slovenec Slovincu — bariton z orkest.	75
77600—Egipčanska koračnica Perzijska koračnica — anbd	75	77746—U Boj! U Boj! Garavša — moški quartet z orkest.	75
77601—Zgubljene pete — polka Poljedelčeva žetev, kmetska, orkestra	75	77897—Sirota. Strunam — duet z piano	75
77635—Kmečka polka Brez nade — Polka. Banda	75	77898—Planinarica. Sveta Lucija — duet z orkestro	75
77670—Čakanje — valcer Moja ljubica — polka, orkestra	75	77912—Ko gremo čez morje. Sonja, Sonja — bariton z orkestro	75
77810—V varavskem ribjem trgu Poljska kri — orkestra	75	78182—Nove harmonike. Sentklairski Paberki — duet z harmoniko	75
77811—Pesem smeha Poljub — valček. Žvižganje z orkestro	75	78313—Kneftra in vagabundi. Kako je b'le pri "Hamletu"? šaljivi prizor z harmoniko	75
77915—Tanista — valček. Na poskok — polka. Hoyer-jev instrumentalni tercet	75	78554—Slovenec sem. Pogled v nedolžno oko — moški quartet	75
77916—Ljubimsko veselje — šotš. Urno skakaj — valček. Harmonika duet	75	80180—Badnjak. Božič — prizor z orglje	75
78088—Bavarski šotš. Dunajski škric. Instrumentalni quartet	75	80526—Ribniška. Naš maček — petje z orkestro	75
78176—Oj večer je že. Dve Utvi — duet z piano	75	24002—Po celi vasi lučke ni. Naš maček — moški quartet	75
78177—Posavski — valček. V Clevelandu sam doma — polka. Harmonika z orkest.	75	24003—Jadransko morje. Čolnčku — moški quartet	75
78198—Poročna polka. Sladke vijolice — valček. Instrumentalni quartet	75	24004—"Kako je krjavelj hudiča presekal". "Krjavelj na Slemenicah" — šaljivi prizor	75
78783—Chicago Polka. Pomladno veselje — valcer — orkest.	75	24007—Slabo sveča je brčila. Oj ta soldaški boben — moški quartet	75
78912—Novo-letno voščilo — valcer. Na visokih gorah — polka — orkest.	75	24008—Ko pridemo na sred vasi. Prav lepo mi poje črni kos — moški quartet	75
78916—V Cerkvi. Gatchino — valček. Orkest.	75	24009—Razstaneč Hrabroslov. Pogled v nedolžno oko — moški quartet	75
78921—Prošetaj Jelo. Baraska Polka — tamburica orkest.	75	24010—Oj zlata vinska kaplja ti — Izbrismo to ali — petje	75
78922—Sviče Dan. Štavi Ciganin — tamburica orkest. z tenor solo	75	24011—Legionarji. Legionarji — šaljivi prizor	75
78995—Sunce Sede. Tri Case — orkestra z zborom	75	24015—Ciganska sirota. Slanca — moški quartet	75
78963—Postavim si hišico. Vaška polka. Banda	75	24029—Amerikanska patrolja, koračnica. Živio, galop — zvonoton z orkestrom	75
78964—Radujte se narodi. Narodil se Kralj Nebeški — duet z tamburice	75	24037—Špic polka. Pokšotš — harmonika, banjo in gitara	75
78965—Veseli ti se navješčuje. Oj Pastiri čudo novo! Duet z tamburice	75	24039—Venček Slovenskih pesmi No. 1. Venček Slovenskih pesmi No. 2 — ženski duet	75
79025—Milico, Kolo. Ja Sam Stara Pijanica. Tamburaški orkest.	75	24040—Zagorski Zvonovi. Moj Spominček — moški duet	75
79047—Da su mi oči tvoje. Djurdjevska kličica, tamburice z petjem	75	24041—Kukavice. Upanje — petje	75
79074—Bez tebe draga, ljubezna.	75	24044—Holc Haker Marš. Kranjski Valcar — harmonika, banjo in gitara	75

Knjigarna Amerikanski Slovenec, 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Iz življenja in sveta.

PUSTOLOVŠČINE IN TATVI- NE IVANA PISTOTNIKA.

Še ne dolgo tega se je poročalo, da se je vjel v zanjke policije prav nevaren tiček, tako rekoč "težka riba", kakor pravijo takemu v tatinskem zargonu. In tak naslov nosi šele 28 letni Ivan Pistotnik, doma iz Okonine pri Gornjem gradu in pristojen v Mozirje pri Celju. Odsedel je je za skoro polovico svojega življenja v ječi. Sedaj pa se je novih njegovih tatvin in vlovov zopet toliko nabralo, da bo za več let dovolj. Po šestih tatvinah se je Pistotnik ujel v Ljubljani, ko je hotel 6. oktobra odpeljati v Kolodvorski ulici kolo upokojenemu stražniku Josipu Badaliču in so ga ob tej priliki ujeli. Na policiji pa se je legitimiral z delavsko knjižico in z domovnico na ime Janez Prisan, pristojen v Šmarje pri Jelšah. No, po dolgih "vintanjih", je g. Močnik, ki ga je na policiji zaslišal, le "izvintal" iz njega pravo ime in nekaj tatvin. Dober teden pa je bil potreben, da je Pistotnik priznal še vse ostale tatvine, ki jih ima na vesti. Pri preiskavi so našli v njegovih hlačah dva receptisa na ime Josip Štipe, krojač v Vrhovski vasi pri Cerkljah ob Krki. In na podlagi ravno teh receptisov so ugotovili njegovo identiteto ter da je bil 13. decembra 1923 obsojen pred okrožnim sodiščem v Mariboru na šest let težke ječe. Ali julija 1927 se je naveličal hudega življenja v kaznilnici, ter pobegnil od dela na polju.

Pistotnikovo "delovanje" v Avstriji.

Veseleč se zlate svobode je je mahnil kar v kaznilniški obkoti proti Pohorju in premišljeval, kje bi prišel do bolj moderne obleke. Vlomil je torej nekje blizu Mislinja v Savinjski dolini v samotno kmetško hišo in odnesel potrebno mu vrhno suknjo, nekaj denarja in jedil. Nato je krenil preko Slovenjgradca, Guštanja in Prevalj v Avstrijo. Blizu Velikovec je zopet vlomil v neko hišo, ukradel kompletno obleko, klobuk, čevlje, perilo in 45 šilingov v denarju. Ročno se je v bližnjem gozdiču preoblekel, vso staro kaznilniško obleko pa je kot neprijeten spomin vrgel v Dravo. Ogledal si je še Celovec in Vrbsko jezero, nato pa odšel preko Vrhe v Beljak, kjer je 30. julija 1927 — sedem dni po svojem begu — tretjič vlomil in sicer v neko vilo. Ukradel je tam 2800 šilingov denarja ter se nato odpeljal v Judenburg. Denar je imel, obleko je imel, manjkalo mu je samo ženske. Seznanil se je tam torej v zakotni kavarni z neko žensko in odšel z njo v Celovec, kjer je ostal tri dni. Nato se je vrnil v Judenburg in tam brž zmaknil v kolodvorski čakalnici majhen usnjat kovček, v katerem je bilo 8600 šilingov (blizu 70.000 Din), dalje zlata verižica, zlata ura in prstan z briljanti. Odsel je tri postaje ob progi, vrgel spetoma kovček proč in se odpeljal v Leoben, kjer je vso ukradeno zlatino prodal zaltarju za 500 šilingov.

Njegovo tatinsko rokodelstvo mu je neslo dobro in že je imel prav čedno vsotico denarja. Odpotoval je kot gospod v Gradec, kjer se je za štiri najst dni nastanil v gostilni "Pri solncu" pod imenom Johann Ferenze, krojaški pomočnik. Alt mirno življenje ni bilo zanj. Vrnil se je proti meji in v Elbiswaldu je zvedel za skrito skladišče tihotapcev v neki baraki. Ni dosti pomišljal, temveč je kar naslednjo noč vlomil v barako in odnesel odtam tri nahrbtnike, polne saharina

in slivovke, težke skupaj 60 kg.

Pistotnik se vrne v Jugoslavijo.

Drzno in brez obotavljanja je prekoračil mejo in v Brezno že prodal tihotapcem ukradeno blago neki ženski za 16.000 Din. Nato se je nekaj časa klatil od Celja proti Zagrebu, Belgradu in bolgarski meji, kjer je skušal preiti v Bolgarijo, kar pa se mu ni posrečilo. Zopet se je potepal po Vojvodini in Slavoniji, nato odšel ogledovat v Rogaško Slatino, če bo tam kaj za "rukniti". Tega ni bilo in odšel je zopet na znano mu Pohorje, kjer je v bližini Sv. Lovrenca vlomil v samotno kmetško hišo in našel v hiši listnico z 8774 Din denarja ter staro vojaško odpustnico, ki mu je prišla ravno prav, kajti bil je brez dokumentov.

Pistotnik gre v Italijo.

Z vlakom se je vrnil v Celje, od tu pa odpotoval naravnost v Logatec in Hotedrevščico, kjer je prekoračil mejo. Le malo ga je mikalo biti v večnem strahu pred italijanskimi karabinerji in fašisti in ko si je ogledal Gorico, Solkan, Trst in Postojno, se je vrnil v Jugoslavijo.

Tu se je spomnil svojega starega prijatelja Josipa Štipe, krojača v Vrhovski vasi pri Cerkljah ob Krki, s katerim sta bila zaprta v mariborski kaznilnici, in ga je šel obiskat. Imel pa je sitnosti z raznimi ljudmi, kajti staro vojaško odpustnico je izgubil, druge legitimacije pa tudi ni imel. Mahnil jo je torej preko Brežic v Šmarje pri Jelšah, kjer je ponovič vlomil v občinski urad, ukradel dve štampiljki in nekaj tiskovin. Nato je spisal lepo prošnjo na znano celjsko knjigarno za štiri delavske knjižice, pritisnil občinski pečat, župana pa kar sam pod podpisal. V Celju je res dobil zahtevane dokumente in si nato kar sam "izstavil" delavsko knjižico in domovnico.

Pistotnik gre v Nemčijo, kjer ga pa zavrnejo.

V Poljčanah se je nato seznanil z nekim Francem Kruljem, s katerim sta sklenila oditi na Wurttenberško. Prišla sta do Monakova. Tu so Pistotnika vrnili v Avstrijo, Krulje pa je res pobegnil proti Wurttenberški. Pistotnik se je preko Jesenic vrnil v domovino ter tu beračil, se potepal in seveda vneto kradel. Odsel je v Dalmacijo, kjer si je s ponarejeno delavsko knjižico izprosil pri občinskih uradih nekaj podpore na račun svoje "pristojne občine" v Šmarjah pri Celju.

Pistotnik se spravi nad kolega. Nato se je priklatil v Ljubljano in tu ukradel pred Vilar-

NOTARSKA DELA

kot kupne pogodbe, zemljiške prepise, pooblastila, dolžna pisma, vknjižbe (intabulacije), izbrisne izjave, oporoke (testamente), prošnje za avtomobilske licence, preskrbam potne liste jugoslovanskim podanikom za v stari kraj, izdelujem afidavite za dobavo svojcev v Ameriko in vsa druga notarska dela za tukaj in stari kraj izvršujem zanesljivo in točno za ameriške rojake. Vse informacije brezplačno.

JOHN JERICH

— SLOVENSKI NOTAR —
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

ZENSKA ZA ČUVAJA.



Mrs. Walter B. Sellmer iz Fairfax, Cal., je edina ženska v Kaliforniji, ki služi za čuvaja. V to službo je bila izvoljena lansko leto in je aretirala že 40 oseb, katere so prelomile postavo v enem ali drugem oziru.

jevo pekarno v Šiški moško kolo. Prodajal ga je nekje blizu Celja. Dne 10. septembra pa je ukradel na Ježici iz večje gostilne Ahlin zopet eno kolo, last Josipa Prašnikarja, in ga prodal v Draži vasi pri Konjicah. Kolo je policija sedaj zaplenila. Naslednjega dne pa je iz gostilne Čeeček v Gaberljah pri Celju ukradel zopet moško kolo. To kolo pa je prodal v Šenčurju pri Kranju. Tudi to kolo je policija zaplenila. Koncem prejšnjega meseca je vlomil v neko žago pri Braslovčah ter našel tan suknjo, v suknji listnico s 3240 Din in srebrno verižico. Le malo dni kasneje je v Ljubljani ukradel v gostilni pod Lipo moško kolo, last Albina Vrhovca, in ga prodal v Šmartnem v Tuhinjski dolini. Dne 3. oktobra je v vasi Levcu pri Celju ukradel zopet moško kolo in ga prodal nekemu delavcu v Žačcu. Nato je vlomil v vasi Javorje pri Ljubnem na žago lesnega trgovca Kolenca, našel pa je tam le šest britev in troje strojev za striženje las. V Wildonu pri Gradcu je ukradel mimogrede pri nekem skoku v

ZA BOŽIC.

DENARNE POŠILJATVE

Gotovo se boste tudi letos spomnili svojcev v starem kraju s primerno denarno pošiljavo.

Naša banka je ukrenila vse potrebno, da bodo letos božične denarne pošiljave posebno točno dospele prejemalec v roke in je poleg tega tudi znižala cene v nekaterih slučajih.

Cene za pošiljave v dinarjih in lirah so sledeče:

500 dinarjev	\$ 9.35
1000 "	18.40
2000 "	36.70
3000 "	55.00
5000 "	90.50
10000 "	180.50
25000 "	450.00
100 lir	\$ 5.80
200 lir	11.40
500 lir	27.50
1000 lir	54.30
2000 lir	108.00
5000 lir	269.00
10000 lir	535.00

Pošiljave izvršujemo tudi v ameriških dolarjih.

Denar pošiljamo po pošti, brzojavnim pismu in direktnem brzojavu.

Potovanje v stari kraj.

Skupno potovanje za Božič priredi naša banka na priljubljenem parniku "PARIS" na 1. decembra. Potnike bo spremljal zastopnik Francoske linije in skrbel za njih ugodno potovanje.

Poleg tega se vam nudijo za božično potovanje še sledeči najboljši parniki:

17. nov. — Ile de France — Havre

21. nov. — Berengaria — Cherbourg

24. nov. — Olympic — Cherbourg

5. dec. — Aquitania — Cherbourg

8. dec. — Majestic — Cherbourg

8. dec. — Ile de France — Havre

11. dec. — Saturnia — Trst

14. dec. — Berengaria — Cherbourg

Denarne vloge — za darilo.

Najboljša božična darila zlasti za otroke, so denarne vloge pri naši banki, ki plačuje 4½% obresti.

Vse pošiljke naslovite na

Prudential Bank

(ZAKRAJŠEK & ČEŠARK)

455 W. 42nd Str., New York, N. Y.

Avstrijo suknjo z listnico, v kateri je bilo 2000 šilingov. Izvršil pa je seveda tudi nekaj kolesarskih tatvin. Ko pa je hotel v Ljubljani ukrasti tretje kolo, je padel policiji v pest.

Skupno je v Jugoslaviji pkradel za okrog 25.000 Din stvari in gotovine, v Avstriji pa za 15.000 šilingov (180.000 Din). To pa je le ono, kar je priznal sam in kar je policija ugotovila, da je res. Mnogo tatvin pa je Pistotnik še izvršil, o katerih najbrže ne bo nikdar nič prišlo na dan.

Ljubljanska policija je Pistotnika izročila deželnemu sodišču v Ljubljani, to pa ga je poslalo v zapore okrožnega sodišča v Mariboru.

KANADSKA VLADA NARE- DILA \$8,500.000. DOBIČKA S KONTROLO PIJAČ.

Toronto, Ont., Kanada.

Kanada, ki je prosta država za izdelovanje vsakovrstnih pijač, lahko izdela pijače kolikor si pač požel. Vendar pa tudi tam vlada ne drži križem svojih rok in je vmešala svoje prste v te zadeve. Vzela je namreč pod svojo kontrolo izdelovanje in prodajo alkoholnih pijač; in to je v preteklem letu državi prineslo \$8,500.000. čistega dobička.

CHICAŽAN IMENOVAN ZA DELEGATA ZA MEDNA- RODNI KONGRES.

Chicago, Ill. — Dr. Gilbert Fitzpatrick iz Chicage je bil od predsednika Coolidge imenovan za delegata na mednarodnem kongresu, kateri se bo vršil dne 15. decembra v Cairo, Egipt. Namen tega kongresa bo, reševati razna vprašanja mednarodnega znanja o higieni in uporabi zdravil. Združene države bodo skupno poslale štiri delegate.

NAZAJ V WASHINGTON.



Walter Perry Johnson, eden najboljših igralcev za "base ball", je podpisal triletno pogodbo z "American League Club". Nič ni vprašal, koliko bo dobival plače, toda rekel je, da je vesel, da le zopet pride nazaj v Washington, kjer je že 21 let služil kot "pitcher".

VSEM DEKLETOM MORA BITI ZNA- NO TO.



"NAJVAŽNEJŠE za zdravje je, da se varujemo zaprtja. Primerne vaje in navedna hrana je proti zaprtju. Če pa še je potreba poslužiti se odvajalnega sredstva, je najbolje, da rabite nujol, ker popolnoma nič ne škoduje. Zlasti dekletom se nujol priporoča. Vzemite eno žličko nujola vsaki večer, predno ležete k počitku. Nujol lahko jemljete vedno, ne glede na to, kako se počutite. Vsaka žena ga mora imeti doma svo steklenico."

NOVI NAČELNIK OD "AME- RICAN LEGION".



Paul V. McNutt iz Bloomington, Ind., je bil na zadnji konvenciji, ki se je vršila v San Antonio, izvoljen za načelnika pri American Legion. Mr. McNutt je v svetovni vojni služil kot podpolkovnik.

MRLIČ PRIIGRAL 50.000 FRANKOV.

V igralnico v Monte Carlu je nedavno prišel premožen italijanski trgovec Remigij Lanzi po imenu, in stavil na "črno" 1000 frankov. Črna barva je prihajala kar po vrsti. Igralec priigrane vsote ni nobenkrat dvignil in tako se je gira za vedno večje zneske ponavljala. Ko se je tako nabralo že približno 50.000 fran-

kov in se Lanzi še vedno ni zmenil, da bi priigrano vsoto pobral in nehal igrati, se je čutil igralški ravnatelj dolžnega, da igralca izrečno vpraša, če hoče celi znesek staviti za novo igro. Ker na svoje vprašanje ni dobil nikakega odgovora, je ravnatelj moža natančneje pogledal in videl, da sedi za mizo — mrlič. Vsa družba se je prestrašena razpršila, a zdravnik je ugotovil, da je trgovca zadela kap. Prvi krupir je nato vso vsoto, ki jo je bil priigral Lanzi — bodisi še živ ali mrtev — vzel nazaj, češ da banka igra samo z živimi, ne pa z mrtvimi. Proti temu so se pa oglasili Lanzi jevi dediči in vložili tožbo. Njihov pravni zastopnik naglašja, da se prvič ne ve, če Lanzi ni morda šele po zadnji igri umrl; razen tega pa pri igri oseba ne igra nobene vloge, marveč le denar, ki ga igralec stavi. Francoski in italijanski pravniki so mnenja, da bi se bilo moralo kazensko vodstvo pač že preje prepričati, če igra z živo osebo. Javno mnenje pričakuje, da se bo igralnica mirno poravnala z dediči.

KOELN V ŠTEVILKAH.

Köln ob Reni je po prostoru, ki ga zavzema, drugo nemško vlemesto in po veroizpovedanju najbolj katoliško mesto ter dejansko središče nemškega katoliškega prebivalstva. Med 684.000 prebivalci je 538.000 ali 77 odst. katoličanov, 130 tisoč ali 18.5 odst. protestantov, in 16.000 ali 2.3 odst. judov.

Naznanilo.

Vsem delničarjem Tiskovne družbe Edinost se tem potom uradno naznanja, da se bo vršila letna seja delničarjev delniške družbe Edinost, dne 20. novembra ob pol 8. uri zvečer v lastnih prostorih na 1849 West 22nd Street v Chicagi.

Kdor izmed oddaljenih delničarjev se ne bo mogel osebno udeležiti seje, lahko svoje nasvete pošlje pismeno na odbor in ta bo iste predložil seji.

ODBOR.

PREJELI SMO Družinsko pratiko

Za leto 1929.

STANE S POŠTNINO 25c

Pa še nekaj

ZA VSE LJUBITELJE IN PRIJATELJE DOBRIH
KNJIG IN LEPEGA BERILA!

Ostalo je nam nekaj iztisov knjig od GORIŠKE
MOHORJEVE DRUŽBE, za leto 1928. Te knjige so:

1. KOLEDAR ZA LETO 1928. v katerem je več zelo interesantnih črtic, povestic in raznih svetovnih poročil.
2. "OB SREBRNEM STUDENCU", krasna povest izpod peresa Franc Jakliča.
3. "ZA DOMAČIM OGNJIŠČEM", vzgojna čitanka izpod peresa Filip Terčelja.
4. "OČE BUDI TVOJA VOLJA", povest iz Istre. Zelo zanimiva.
5. "ŽGODBE SV. PISMA", stare zaveze.

Te knjige so se prodajale skupaj za svoto \$1.10.

KDOR NAROČI TE KNJIGE SEDAJ, MU DAMO
ZRAVEN ŠE "DRUŽINSKO PRATIKO"
ZA LETO 1929.

To je pet knjig in pratiko za samo

85 centov

TA PONUDBA PA VELJA SAMO DO 24. NOVEM-
BRA 1928.

Zato se poslužite te prilike takoj!

Izrežite ta oglas in zraven pošljite svoto 85c. iu mi bomo vam poslali omenjene knjige vred z "Družinsko pratiko" za leto 1929.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

8149 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

Mesto zavzema 251.24 štirjaskih kilometrov. Splošno, davku podvrženo premoženje znaša okroglo 2 milijardi mark, to je približno pol milijarde dolarjev in zavzema po gospodarski moči med nemškimi mesti četrto mesto. Milijonarjev je v Kölnu 75.

NAJBOLJŠI STRELEC.



Poročnik Harry Marsh iz Fort Schuyler je najboljši strelec na svetu pri streljanju s kratko pištolo.

CHICAŠKIM SLOVENCEM NA ZNANJE!

Začenši s tem tednom pa do novega leta, bo prodajalna plošč v prostorih upravnštva "Amer. Slovenca" odprta vsak torek in soboto večer do 9. ure. To smo odredili zato, da bo dana prilika onim, ki delajo po dnevu in prihajajo ob večerih na plošče in razne druge stvari. Obiščite ob večerih našo prodajalno plošč, da slišite nove slovenske plošče, ki so prišle zadnje čase na trg. Pazite na oglašene plošč v našem listu in potem pridite v našo prodajalno, da jih slišite.

Uprava "Amer. Slovenca".

STANOVANJE V NAJEM

štirimi svetilni zračnimi sobami; kopalnica, elektrika, na tovo prenovljeno. Najemnina \$20.00 mesečno. Oglasite se na 1903 W. 23rd St., Chicago, Ill., pri najemniku, ali pa telefonirajte: Graceland 0962.

s,t,sr

POZOR NAROČNIKI-CE!

Vsem onim, ki naročajo list "Amerikanski Slovenec" svojim domačim, ozir. prijateljem in znancom v stari kraj, naznanjamo, da je večim potekla naročnina. S pošiljanjem lista v stari kraj so veliki stroški. Treba je list drago frankirati, to je dajati nanje znamke, in to mnogo stane. Radi tega prosimo, da naj vsi taki kolikor mogoče točno naročnino poravnajo. Ako jim ni mogoče ravno tedaj, ko naročnina poteče, naj to sporeče upravnštvu, da se jih za tako naročnino počaka in da se list v stari kraj ne ustavi. Upravnštvu rado počaka za naročnino, samo če je o tem obveščeno. Ako ni, se seveda list ustavi, ker s pošiljanjem lista v stari kraj so, kakor smo že omenili, veliki stroški.

Naročniki(ce) po Ameriki imajo zaznamovano poleg svojega imena na naslovu, do kdaj je njihova naročnina plačana. Prva številka znači mesec, druga leto. Po tem lahko vsak naročnik razvidi, kdaj mu naročnina poteče. Ako v takih slučajih naročniki točno pošljejo sami svojo naročnino na upravo lista, s tem listu in podjetju mnogo koristijo. Komur pa naročnine ni mogoče poravnati ravno v času, ko mu poteče naročnina, naj blagovoli o tem obvestiti upravnštvu lista in rade volje se ga bo počakalo za naročnino do časa, ko bo v stanu isto poravnati.

Upamo, da bodo dobri in blagi naročniki našega lista to vpoštevali in v tem oziru sodelovali. Za vsako naklonjenost v tem oziru se vsem že vnaprej zahvaljujemo.

Uprava "Amer. Slovenca".

Morski razbojnik

Spisal kapitan Frederick Marryat.

Iz angleščine prevel J. M.

"Pojdi, pojdi," je odgovoril Oswald; "v morju se dobivajo dandanes prav take ribe kakršne v prejšnjih časih, in danes rastejo še vedno tako debela, kakršna so rasla prej; zdi se mi le, da bomo morali precej drago plačati nove jadrenike, ko pridemo v Liverpool — sicer pa je to stvar ladjinega lastnika."

Veter, ki je pihal takrat, ko se je naenkrat obrnil proti jugu in vzhodu kakor orkan, je imel sedaj le ono moč, kakršne so mornarji vajeni in se ji le smejejo. Nebo je bilo jasno in čisto in ni se jim bilo treba bati nobene nevarnosti. Po veliki temi, nevarnosti in splošnem neredu je nastopila prijetna izprememba in mornarji so se trudili na ladji razpeti dovolj jader, da bi nadaljevala svojo pot.

"Zdi se mi, da imamo spredaj na ladji jadro, ki ga bo hotel rabiti kapitan," je opomnil eden izmed mornarjev.

"Da," je odgovoril krmar, "in mislim, da nam ne bo treba še drugih jader, ako bomo imeli ta veter."

"No, tedaj bo jako dobro za vas, ker ne boste imeli mnogo opravila z vrvmi in jadrji, ko smo izgubili vse."

"Vendar še dovolj, Bill, kadar dospemo v pristanišče" je odvrnil drugi godrnjače: "pripraviti je treba novih vrvi in postaviti vsak kol na novo."

"Nič za to, bomo pa tem dalje v pristanišču — in potem se lahko oženim."

"Oho! Kolikokrat se pa še misliš oženiti, Bill, kolikor mi je znano, imaš vendar že skoro v vsaki državi po eno ženo."

"V Liverpoolu nimam še nobene, Jack."

"No, pa tukaj lahko dobiš eno, Bill; zadnje tri tedne si nekam precej gledal za onim črnim dekletom."

"V viharju je vsako pristanišče dobro, toda ona ne bi bila za službo v pristanišču. Sicer pa je resnica, da se v tem oziru pošteno motiš, Jack; otroka sta, ki ju vidim prav rad — vidim jako rad v naročju zamorkinjem."

"Obedve ženski že razločujem drugo od druge, otrok pa ne morem. Prav tako sta si podobna, kakor je polovica tuceta podobna šestorici. Ali ne, Bill? Kakor dve svetli krogli iz istega modela. Povej mi pa, Bill, ali je katera tvojih žen imela kdaj dvojčka?"

"Ne, in tega ne bi imel rad, dokler nam lastniki ladij ne podvoje plače."

"Le počasi," je segel v besedo Oswald, ki je stal blizu, poslušal pogovor in nadziral delo, "pogledati moramo, ali ni ladja pri vsem tem suvanju in udarjanju dobila kake luknje. Za Boga! Tega se nikdar nisem spomnil. Tesar, odloži sekuro in pojdi gledat!"

Tesar, ki je kljub nevarnemu zibanju ladje opravljal svoje delo, je slusal takoj. Vzel je vrvi, na katere koncu je bil pritrjen kos železa, jo spustil v dolenje prostore ladje, jo zopet potegnil k sebi ter takoj opazil, da kaplja voda od nje. V začetku je mislil, da je ta voda prišla dol, ko so se valovi razlivali čez krov. Da se pa prepriča natančneje, je odvezal železo z vrvi, vzel drugo vrv, katerih je vse polno ležalo na krovu, in začel natančno preiskovati vso stvar. Črez nekoliko trenutkov pa je glasno zakričal: "Za Boga, sedem čevljev vode je spodaj!"

Ako bi bil električni tok pretresel moštvo "Cirkasijana", nenadna izprememba na njih obrazu ne bi bila mogla biti večja kakor ob

tej strašni novici.

Naj pride na mornarje katerakoli nesreča, katerakoli nevarnost od valov, viharja, elementov ali sovražnika, vsemu se upirajo z naravnost junaško hrabrostjo. Ne žele si drugega kakor to, da je le ena deska "med njimi in smrtjo", in zanašajo se na svojo moč in zaupajo svoji spretnosti. Kakor hitro pa se začuje klic "Luknja v ladji!" so kakor odreveneli; zakaj ako izprevidijo, da so vsi njih napori zaman, so le malo boljši od otrok.

Ko je Oswald začul tesarjevo poročilo, je skočil k sesaljкам. "Poglej še enkrat, Abel — to ne more biti; vrzi ono vrv na stran in vzemi drugo, suho!"

Še enkrat je preiskoval Oswald sam in z istim uspehom. "Pripraviti moramo sesalke, fantje," je rekel in poizkušal prikriti strah, "polovica te vode je morala priti v ladjo, ko se je ta nagnila na stran."

Tem tako premišljeno izrečenim besedam so mornarji verovali in hiteli, da izvrše dano povelje. V tem pa je odšel Oswald dol h kapitanu, da mu izporoči novo nevarnost. Ta se je bil, izmučen in utrujen od čuvanja in naporov, vrgel na ležišče, da se nekoliko odpočije, misleč, da ni nobene nevarnosti več.

"Bareh, ali res misliš, da ima ladja luknjo?" je vprašal resno. "Saj vendar ni mogla zajeti toliko vode."

"Nikdar," je odgovoril Oswald, "toda nekolikokrat so jo valovi tako stisnili, da so utegnile nastati kake razpoke. Upam, da ni nič hujšega."

"Kaj torej misliš o tem?"

"Bojim se, da je niso poškodovali odbiti jadreniki. Spomnite se, kako pogostoma smo zadeli obnjo, preden smo jih odpravili. Posebno dobro se spominjam, kako se je enkrat veliki jadrenik prikazal ravno izpod dna navzgor, in ladja je močno zadela obenj."

"Potem naj se zgodi božja volja! Pojdiva na krov, kakor hitro moreva."

Ko sta prišla na krov, je stopil tesar h kapitanu in rekel mirno: "Sedem čevljev, tri palce." Sesalke so že marljivo delovale. Mornarji so se razdelili po povelju prvega mornarja, odložili svojo obleko do pasa in se vrstili vsaki dve minuti. Tako so kake pol ure neprestano gonili sesalke.

V tej polovici ure se je moralo odločiti. Najprej je bilo treba dognati, ali so nastale luknje nad vodno črto in ali je prišla voda noter pri drugem viharju. V tem primeru so se mogli nadejati, da obvladajo vodo. Kapitan Ingram in krmar sta molče ostala na krovu, prvi z uro v roki, mornarji pa so delali z največjim naporom. Bilo je deset minut čez sedem, ko se je končala polovica ure; zopet so preiskavali in pazno in natančno merili vrv — Sedem čevljev, šest palcev! Torej jih je zmagovala voda, dasi so z največjimi napori gonili sesalke.

Mornarji so se obupno spogledali; potem pa se je čulo preklinjanje. Kapitan Ingram je molčal in stiskal ustnice.

"Izgubljeni smo!" je zaklical eden izmed mornarjev.

"Ne še, fantje, še eno nam preostaja!" je dejal Oswald. "Meni se zdi, da so bile pri strašnih sunkih v zadnji noči poškodovane le ladjine strani od zgoraj. Ako je tako, nam je le treba obrniti ladjo proti vetru in še enkrat prijeti za sesalke. Ko ne bo več toliko pritiska kakor sedaj, ko so strani ladje obrnjene proti valovom, se zapro luknje zopet same."

VLADNA HLIMBA.

Francozi so doma brezumni in pri vladnih ali državnih rešeh se ne sme Bog imenovati. V kolonijah delajo narobe. Guverner Alžirije rabi v svojih ukazih formulo: "Zaupajoč na pomoč Boga, kateremu služi..." Peter Bordes, glavni guverner Alžirije, ki naj ga čuva Bog. Francoski zastopnik v Maroku podpisuje uradne spise, ki se tako začnejo: "Bogu same-

mu hvala. Naznanja se vsem Bog jim bodi varuh in pomočnik — da je naše šerifsko veličanstvo sklenilo..." Tako so Francozi bolj pobožni po mohamedansko nego po krščansko.

Ako se ti "Amerikanski Slovenec" dopade, povej to svojim prijateljem in znancem in priporoči jim ga, da si ga naročijo!

SUPERIOR FUNERAL SERVICE

Edward Schmidt, Funeral Director

THE BALLHORN FUNERAL TEMPLE

Uporaba mrtvašnice brezplačna. — Odprto noč in dan.

Phone 439.

8th Street in St. Clair, Sheboygan, Wis.

JACOB GEREND FURNITURE CO.

704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah. Tel.: 377-J — 4080-W.

W.A. PFISTER
JEWELER
On the Cor. 8th Str. and New York ave., Sheboygan, Wis.

Merchants & Miners Bank

CALUMET, MICHIGAN

Glavnica \$200,000

Preostanek \$200,000

Nedeljeni dobiček.....\$190,000.

GORDON R. CAMPBELL predsednik
THOMAS HVATSON, podpredsednik
FRANK J. KOHLHAAS, V. P. in blag.
E. H. MANGER, pomožni blagajnik
W. G. CUDLIP, pomožni blagajnik
PETER TALENTINO, pomožni blagajnik.

IZVRŠUJE VSA BANČNA POSLA ZANESLJIVO.

Površne suknje in zimske obleke

Dobili smo pravkar novo zalogo raznovrstnih zimskih površnih suknj in zimskih oblek. Rojakom se priporočamo v naklonjenost.

Istotako imamo veliko zalogo vseh vrst zimskega spodnjega oblačila najboljše Cooperjevega izdelka.

Obuvala vseh vrst za zimo dobite pri nas.

Cene zmerno, postrežba prvovrstna. Pridite in prepičajte se!

Frank OPEKA

Trgovina z mešanim blagom in obuvali.

502 - 10th STREET, WAUKEGAN, ILL.



PISANO POLJE

J. M. Trunk

Meji na norost.

Vera v poštenost in pravičnost drugih je lepa lastnost, še lepša je pa poštenost in pravičnost sama. Pri Lahih, kakor postopajo zdaj, je izginilo oboje.

Leta 1919 so se pri pariški konferenci nenadoma prikazali zastopniki treh slovenskih političnih strank. Gospodje so bili precej naivni, ker so očividno mislili, da bo treba samo malo zaropotati, pa bo šlo. Kmalu so pa spoznali, da je kvečemu le kaka ponižna prošnja ali želja na mestu. Šlo je za goriške Slovence in Istro, ker na Koroškem je bilo že odločeno.

Zastopnika socialistične stranke sta poudarjala, kakor po vojni vsi socialisti, svoje anti-militaristično stališče, in sta si mnogo nadejala od pričakovanja, da pridejo povsod socialistični nazori na površje ter se bodo mednarodni bratje med seboj prav lahko poravnali.

Ko smo imeli avdienco pri predsedniku Wilsonu, je socialist to poudaril, obenem pa umestno opozoril, da naj bi Wilson pripomogel s svojim vplivom, da se poravnava zadovoljno izvrši in se goriškim Slovincem in istrskim Hrvatom tudi po Wilsonovem vplivu zaščiti kulturne pravice in kulturni razmah. Stal sem tik pred predsednikom. Še danes vidim malo čuden nasmehljaj v Wilsonovem obrazu. Nameravan ta smehljaj gotovo ni bil, ker Wilson kot Amerikaneц ni imel niti pojma o razmerah, radi katerih se je naredil na njega apel, ampak vsaj jaz sem ta nasmehljaj razumel, namreč, da se goriški Slovinci zastonj zanašajo na kako dobrohotno vpoštevanje njih teženj od laške strani. In prav tako se je pokazalo, in se kaže v vedno bolj osorni obliki. Mesto socialistov so prišli na površje fašisti, pa bi težko laški socialisti drugače postopali, če bi bili prišli na površje, ker v tem oziru so slovenski socialisti prav posebni naivneži, in radi verujejo v neko rdeče bratovstvo, ki pa se naproti Slovincem razblijni v prazen nič.

O fašizmu leta 1919 se ni bilo niti sledu, in niti najhujši pesimist se ni nadejal, da bo prišlo do takega narodnega zatiranja na Goriškem in v Istri kakor tudi proti Nemcem na Tirolskem. Zdaj, po približno 10 letih, meji postopanje že na pravo norenje.

V Trstu zapirajo voditelje Slovencev, pošiljajo inteligenco v Kalabrijo, dušijo vsako politično in kulturno udejstvovanje, enako v Istri in še bolj, v Tolmin hočejo laškega župnika in dekana... vse je znano in tako smo se že navadili na zatiranje, da se niti ne zgražamo več. Nemški Tirolci kričijo, a niti mati Germania nima pomoči. Prav značilen za laško duševno razpoloženje v tem divjanju je slučaj na Trbižu.

Trbiž je bil nekako nemški otok, dasi je tam tudi precej Slovencev, a pred vojno ni bilo nobenega Laha domačina. In zdaj pride vrhunec laške omike. Soprog laškega podpolkovnika, vojaškega poveljnika v Trbižu, prav edini Lahov, in še neka "omikana" dama, na-

stopi v cerkvi proti dekanu Krautu in tam med pridigo protestira zoper nemški govor. Kaj takega bi v normalnih odnosih storil kvečemu kak sirovež najnižje vrste. Motenje božje službe, in tak nastop spada v to vrsto kriminalnega postopanja, je znak izredne duševne sirovosti in znak pomanjkanja vsake omike.

Ampak nastane psihologično vprašanje: Kako more priti do takega nastopa, ko se vendar ne more trditi, da bi soproga kakega polkovnika ne imela omike, bila sirova kakor kak beznica ali kaka pocesna vlačuga?

Odgovor more biti le v tem, da je laška družba polagoma prišla naravnost na pot — norenja.

Iz spominov raznih očividcev je razvidno, da so Lah po "veliki zmagi" prihajali v Gorico zelo preplašeni, in če bi bila kaka ženska malo korajžno stresla svojo janko, bi bila vsa laharija letala nazaj v polenta-rijo. Obljube so mejile naravnost na — velikodušnost... Tako tedaj, "Zmaga" je prišla nepričakovana, in Lah se je bal, da zdaj pa zdaj nekaj prigriz iz juga — Jugoslavije, ali severa — Nemčije. Vse pa je izostalo, in Lahom je od dne do dne začel rasti greben, in ker se zdaj po nekako 10 letih čustijo popolnoma varne, ko dobro poznajo, da je jugoslovanski strah le strašilo in nemški strah vol, se je njih obnašanje do nelaskih podanikov izpremenilo naravnost v — norenje.

Na političnem polju se tako norenje manj zapazi, dasi je pravo norenje, a če soproga polkovnika nastopi v cerkvi, kakor se je to zgodilo na Trbižu, so stvari dozorele do skrajnosti.

Zal pa, da ni pomoči. V Jugoslaviji se koljejo bratje med seboj in absorbirajo vsako obrambno silo, Nemci sicer skripajo z zobmi, a se tudi, vsaj v Avstriji, raje med seboj prepirajo in oborožujejo; dalje pa Nemci na Koroškem letajo prav po muštru laških — norcev za vsako slovensko dušo in jo lovijo, kakor bi od kake slovenske duše odvisela rešitev Germanije, in vsaj koroški Nemci, ki se pritožujejo nad laško norostjo, norijo nemško in nemška norost sega prav v najvišje kroge.

Vsaj v tem teritoriju bo težko prišlo kdaj do kakih urejenih razmer, ker nori Lah, nor Nemec in nori Jugoslovani, od norenja pa ni ničesar pričakovati.

Obsojeno frazerstvo.

Nikakor ne utegne biti slabo znamenje, da se tudi v Rusiji čisti, ako je A. Rikov, predsednik sovjetske vlade, moral prijeti kričanje in gobčanje malo za ušesa. Voditeljem komunistične stranke je zabical, da naj ne prodajajo praznih fraz, kakršnih niti sami ne razumejo, niti ne narod. Ta bo držala. Fraze, ki jih nihče ne razume, ne morejo biti za realno življenje, ostanejo prazne fraze in golo gobčanje. Zato so tudi sadovi takega frazerstva v Rusiji bolj ko klaverni.

Pa ne bo veljalo to samole o — komunističnem frazerstvu. S praznimi frazami operirajo profesorji na vseučiliščih in "voditelji" v zakajenih predmestjih.

NA NAJVIŠJEM TRANS-AL-TAJSKEM VRHU.

Rusko-nemška altajska ekspedicija je dosegla najvišji vrh Trans-Altaja — Pit Ljenin (preje Pit Kaufmann). Gora je 7250 m visoka in po vsej priliki najvišja v Sovjetski Uniji.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

DOBRO

delo, postrežbo in nizko ceno dobite pri nas!

Pišite nam po cene predno oddate naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovensčine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

PREVOZ - DRVA - KOLN



Rojakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevajanje obiljstva ob času delitva.

Pokličite